

Üniversite Öğrencilerinin, Üniversite ve Fakülte Kavramlarına İlişkin Metaforları (İnönü Üniversitesi Örneği)

Hasan Demirtaşı, Duygu Çobanⁱⁱ

Özet: Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin düşüncelerinin geliştirdikleri metaforlar aracılığıyla incelenmesidir. Bu amaçla İnönü Üniversitesinde 2010-2011 eğitim-öğretim yılında kayıtlı lisans öğrencilerine uygulanan, açık uçlu soruların yer aldığı formlar aracılığıyla üniversite kavramına ilişkin 210, fakülte kavramına ilişkin 202 adet farklı metafor elde edilmiştir. Elde edilen veriler önce olumlu ve olumsuz kategorilere ayrılmıştır. Metaforlar olumlu kategoride dokuz, olumsuz kategoride beş temada gruplandırılmıştır. Araştırmanın bulguları özetle şöyledir: Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar incelendiğinde, büyük bir kısmının üniversite ve fakültelerinin olumlu yönlerine vurgu yapan metaforlar olduğudur. Araştırmanın bir başka bulgusu, üniversiteye ilişkin metaforlar temalara ayrılıp incelendiğinde en çok yığılmanın değişme/gelişme yeri olarak üniversite ile benzerliklerin/farklılıkların bulunduğu yer olarak üniversite temalarında olduğudur. Bunun yanı sıra en az metafor içeren temanın özgürlükleri sağlayan yer olarak üniversite temasının olması da dikkat çekicidir. Özgürlükleri sağlayan yer olarak fakülte teması altında ifade edilebilecek sadece iki metafor üretilmiştir. Üniversitenin nasıl bir yer olması gerektiği dikkate alındığında bu son bulgu dikkate değerdir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci, Üniversite, Fakülte, Metafor

GİRİŞ

Düşüncelerimize yön veren kavramlar sadece zihne özgü sorunlar değildir. Onlar en sıradan detaylara kadar bizim gündelik faaliyetlerimize de yön verirler. Algıladığımız şeyi, dünyada yolumuzu bulma tarzımızı ve diğer insanlarla ilişki kurma biçimimizi kavramlarımız yapıya kavuşturur. Bu yüzden kavram sistemimiz gündelik gerçekliklerimizi tanımlamakta merkezi bir rol oynar (Lakoff ve Johnson, 2010: 25).

Levine'e göre metafor kelimesi, Yunanca "Metapherein" kelimesinden türemiştir. Meta, değiştirmek demektir ve pherein ise taşımak anlamındadır (Aydoğdu, 2008). Metafor, bir şeyin başka bir şeyin yerini tutması; bir şeyi başka bir şeyin yerine kullanma anlamına gelmektedir (Bakırcıoğlu, 2012: 576). Metafor, ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamının dışında kullanılan bir kavram olarak düşünülebilir. Metaforlar, anlamı daha etkili kılmak, anlama canlılık kazandırmak ve bir düşüncüyü bir başka kavram üzerinde ifade etmek için kullanılır.

Metafor kavramı ile kastedilen, bir kavram, olgu veya olayın, başka bir kavram, olgu veya olaya benzetilerek açıklanmasıdır (Fitzgerald, 1997: 68; Oxford vd. 1998, aktaran Saban, 2009). Metaforun özünde bir şeyi başka bir şeye göre anlamak ve kavramak vardır (Lakoff ve Johnson, 2011: 27). Metafor, bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması olarak dikkat çekmektedir.

ⁱ Doç.Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü hasan.demirtas@inonu.edu.tr

ⁱⁱ Arş.Gör., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü duygu.coban@inonu.edu.tr

Metaforlar, zihinsel süreçler yoluyla dış dünyamızı anlatmamızda, görselleştirmemizde ve anlamlandırmamızda bize yardım ederler (Arslan ve Bayrakçı, 2006: 103).

Metaforlar, kendimiz ve etrafımızdaki dünya hakkındaki algılayışımızı nasıl bildiğimiz ve açıkladığımızın tam merkezindedir. Metaforlar aracılığıyla bir kavramı başka bir kavramla açıklayabiliriz ve anlatabiliriz. Günlük dilimizde var olan metaforlar inançlarımızı ve hareketlerimizi etkiler bunun yanı sıra onları tam olarak nasıl kullandığımızın farkında olmasak da metaforlar hayatımızı nasıl yönlendirdiğimize dair kültürel ve kişisel çerçeveler olarak hizmet ederler (James, 2002: 26).

Metaforlar, söylenmek isteneni daha az sözcükle, daha vurgulu bir biçimde ifade etmeye yararlar. Başka bir deyişle, güçlü bir anlatımı daha az sözcükle ifade etme şansını, metaforlarla yakalamak olanaklıdır. Örneğin, "yatakhane benim için hapisaneydi" tümcesinden yiyeceklerin sınırlı olduğu, ışığın az olduğu, zor günler geçirildiği, ortamın çok temiz olmadığı, kısıtlı yaşam alanlarının bulunduğu anlamları çıkartılabileceği gibi değişik daha birçok anlam çıkarılabilir. Bu nedenle metaforlar; bireyi yaratıcı düşünmeye, hayal etmeye, kendi yaşantısı içinde anlamlandırmaya yönlendirmektedir (Girmen, 2007).

Metaforlar bilimde kullanıldığında düşünme tarzının bir parçası olurlar, iki farklı karmaşık sistem arasında bir yapı haritası olarak işlev görürler. Bu yüzden sadece metaforun ismi değil (örneğin "su") doğasında taşıdığı fiil (örneğin "akmak") en önemli anlamı taşır. Gentner bunu aracın etki alanından hedefin etki alanına taşınan ilişkiler olarak belirtir. Gentner aynı zamanda iyi bir bilimsel benzetmeye katkıda bulunan faktörleri de tartışmıştır. Eğer metafor, hedef ile araç arasındaki ilişkiyi gösteren yapısal bir harita sistemi ise, benzetme için en önemli ilişkiyi ön plana almak gerekir. Araç bilinen olmalıdır. Böylece metaforun sınırlıklarından biri olan aracın duyumsal anlamaya dayalı olması ortadan kalkar. Örneğin İngilizce öğrencinin ana dili değilse aracın çağrıştırdığı anlamları anlamada yetersiz kalabilir (aktaran Carter ve Pitcher, 2010: 581).

Altun'a göre (2003, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2008) "metaphor yani istiare (mecaz) ifadeyi daha canlı, daha güzel, daha şiddetli ve heyecanlı hale getirir." Zhao, Coombs ve Zhou (aktaran Thomas ve Beauchamp, 2011), metaforun sadece birer anlatım figürü olduğunu değil, önceki deneyimleri modelleme ve somutlaştırma için akla olanak sağlayan önemli bir mekanizma oluşturduğunu yazmışlardır.

Morgan'a göre (1986, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2008) mecazlar iki amaçla kullanılır: bir durumu betimleme (descriptive) ve bir süreci hızlandırma veya iyileştirme (prescriptive). Mecazlar "betimleme" amacıyla kullanıldığında bir durum, olay ve olgu var olduğu haliyle betimlenir, resmedilir. Mecazların nitel bir veri toplama yöntemi olarak kullanılması daha çok betimleyici rolüne karşılık gelmektedir.

Bir sosyal bilim araştırma yöntemi ve nitel analiz aracı olarak metafor uygulamanın kavramsallaştırılmasının gelişimi konusunda büyük bir etkiye sahiptir. Miles ve Huberman metaforların aslında "deneysel gerçeklerden kavramsal anlamlılığa doğru giden yolu yarılama" ve böylece metaforun "karmaşıklığının zenginliği" sosyal bulgularla teori arasındaki bağlantıda yer alan "bilgi sadeleştirici araçlar" için kullanışlı olduğunu kabul etmişlerdir (Zhao vd., 2010: 386).

Okullar sembolik unsurların bulunduğu kurumlardır. Bu sembollerden birisi de metaforlardır. Metaforlar, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008).

Bobbit (1912), yönetim metaforları sisteminde okul için fabrika metaforunu kullanmıştır. Fabrika metaforuna zincirleme ortaya çıkan diğer metaforlar ise şöyle sıralanabilir; okul binası fabrika, eğitim amaçları etkililik ölçüsü, yöneticiler eğitim mühendisi, öğretmenler yöneticiler, öğrenciler ürünlerdir (Dönmez, 2008). Levine (2005: 172-176), öğretmen eğitimi programındaki

öğrencileriyle sınıf metaforlarını araştırmış ve beş çeşit metafor üzerinde karar kılınmıştır. Bunlar; hazine avı, yemek tenceresi, yama işi, birçok bahçe, fotoğraf stüdyosu. Fry ve Fleeners'ın metafor çalışması bulguları şöyledir; öğretmenlik ve öğretim hakkında "Öğretim bir bulmaca gibidir. Öğretmen çözümlere sahiptir ve öğrencilere problemlerini çözmeleri konusunda rehberlik eder. Öğretmen bütün sınıfın ailesi gibidir. Aile de bir arkadaştır ve de öğrenciyi kontrol eder. Öğretim sufle yapmak gibidir. Eğer suflelerin hem lezzetli hem de güzel görünmesi gerekiyorsa bütün malzemeler doğru konulmak zorundadır ve güzel bir sonuca ulaşmak içinse bunu çok dikkatli yapmak gerekir. Öğretmen hayvanat bahçesindeki bakıcılar gibidir. Öğretme işi ise yönlendirmeden ibarettir. Öğretmen öğrencilerini bakıcılar gibi doğru yöne yönlendirir." (Dönmez, 2008).

Ulusal ve uluslar arası eğitim literatüründe metaforlar üzerinden/aracılığıyla çeşitli konulardaki öğretmen, öğrenci ve yöneticilerin görüşlerini konu edinen çalışmalar oldukça yaygındır. Örneğin, Inbar, (1996, aktaran Saban, 2009) 254 eğitimci ve 409 öğrenci ile gerçekleştirdiği bir çalışmada öğrenci, öğretmen, müdür ve okul kavramlarına ilişkin 7042 adet metafor toplamıştır. Nitel ve nicel veri analiz süreçlerinin birlikte kullanıldığı bu araştırmanın bulgularına göre, eğitimcilerin yaklaşık % 18'i öğrencileri boş kutular (örneğin, şişe, kap, vazo, vb) olarak algılarken, sadece % 7'lik bir öğrenci grubunun metaforlarının bu kategori altında yer aldığı görülmüştür. Benzer şekilde, eğitimcilerin % 10'u öğrencileri bir çömlekçinin elindeki çamura benzeten metafor imgelerini (örneğin, sakız, diş macunu, hamur, vb) sunarken sadece % 3'e yakın bir öğrenci grubunun metaforları bu kategori altında yer almıştır. Araştırmanın en çarpıcı bulgusu ise, öğrencilerin % 33'ünün ve eğitimcilerin de yaklaşık % 8'inin öğrenciyi esir (örneğin, köle, mahkum, kafesteki kuş, vb) olarak algılamasıdır.

Cerit (2006), ilköğretim okullarında öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin okul kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla incelemiştir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak yer alan okula ilişkin metaforlar şunlardır: "bakım ve gözetim yeri", "bilgi ve aydınlanma yeri", "değişme ve ilerleme yeri", "büyüme ve olgunlaşma yeri", "disiplin ve otorite yeri", "karmaşa ortamı", "eğlence yeri", "iş yeri", "hapishane", "fabrika", "aile", "tiyatro", "sığılmak", "mahkeme", "alış veriş merkezi", "hoş ve güzel yer", "takım" ve "orkestra". Çalışmada elde edilen bulgulara göre, okulun "bilgi ve aydınlanma yeri", "büyüme ve olgunlaşma yeri", "değişme ve ilerleme yeri", "aile" ve "takım" olduğunu vurgulayan metaforlar bütün katılımcılar tarafından kabul görmüştür.

Saban (2009), öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları incelemiştir. Araştırma bulgularına göre elde edilen 156 geçerli metafor ortak özellikleri bakımından 11 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler şöyle sıralanmıştır; boş bir zihin olarak öğrenci, pasif bilgi alıcısı olarak öğrenci, bilgi yansıtıcısı olarak öğrenci, hammadde olarak öğrenci, özürlü bir varlık olarak öğrenci, itaatkar bir varlık olarak öğrenci, sosyal sermaye olarak öğrenci, değerli bir varlık olarak öğrenci, gelişen bir varlık olarak öğrenci, kendi bilgisinin inşacıları olarak öğrenci ve sosyal katılımcı olarak öğrenci.

Üniversite

Ülkelerin bilgi ve teknik üretmek için kurmuş oldukları az sayıdaki araştırma merkezi dışarıda bırakılırsa, bilgi ve teknik üretiminin büyük ölçüde gerçekleştiği yer üniversitelerdir. Üniversitelerin bilgiyi üretme ve yayma dışındaki bir diğer temel işlevi nitelikli, alanında uzman insan gücünü yetiştirmektir. Üniversitenin eğitimi yalnızca günümüz koşullarına uymak biçiminde olmayıp, gelecekteki ilerleme ve gelişmeleri de kapsayacak biçimde oluşturulmalıdır. Bilgiyi pasif olarak aktarmak yerine, bilginin üretimine, uygulanmasına ve gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek insan gücünü hazırlamak üniversitenin temel görevlerindedir. Bunun kadar önemli bir diğer nokta, bilgili, becerikli ve teknolojik yeteneği gelişmiş insan gücü yetiştiren üniversitenin, ulusal ve evrensel kültürü ve insani değerleri özümseyen, uygar ve demokrat bireyleri yetiştirmek görevinin de bulunmasıdır (Çavdar, 1996:

3). Üniversitelerin görevi dünyaya geniş açıdan bakan, özgürlüğünü kazanmasını ve korumasını bilen insan yetiştirmektir. Amaç üst düzeyde eğitim ve araştırma yaptırarak bilimsel düşünme yeteneğine sahip bireyler yetiştirmektir (Gökçe, 1990: 100).

Üniversiteler, aklın ve bilimin egemen olduğu ve bunun için temel koşulun özgürlük olduğu kurumlardır ve öyle olmalıdır. Özgürlük olmaksızın aklın egemenliğinden söz etmek olanaksızdır ve özgür olmayan aklın gerçek anlamda bilim üretmesi olanaklı değildir. Bugün üniversitemiz bilimsel düşünme gücüne sahip ve aklını kullanan bireyleri ne ölçüde yetiştirmektedir? Bir okul olarak üniversite ve onun bileşenleri olan fakülteler öğrencileri tarafından nasıl algılanmaktadır.

Diğer yandan üniversiteler bir ülkenin kalkınmasında ve gelişmesinde etkili olan temel kurumlardır. Üniversite, ülkenin gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek, evrensel boyutta yaşam düzeyinin gelişimine ve aydınlanmaya katkı sağlamak üzere işlev yüklenir. Bu işlevlerini yerine getirirken akıl, bilim ve eleştiri üniversitenin kullandığı en önemli araçlarıdır. Üniversiteler, gerçekleri arayan, bilim üreten ve onu yayan kurumlardır ve tarihi olarak, gerçekleri ortaya koymak, bilimi geliştirmek ve yaymak işleviyle ortaya çıkmıştır (Timur, 2000: 13).

Alanyazında öğrenci, öğretmen ve yönetici gibi grupların okullara ilişkin düşüncelerini metaforlar aracılığı ile belirlemeye çalışan araştırmalar varken üniversite ve fakültelele ilişkin öğrenci düşüncelerini metaforlar aracılığıyla belirlemeye çalışan araştırmalar çok sınırlıdır. Bir okul, bir ortak yaşama alanı olarak üniversitenin öğrencilerin yaşamındaki yerinin ne olduğu ve ne olması gerektiği üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir sorunsaldır. Bir yandan toplumun üniversiteye verdiği önem ve gösterdiği ilgi giderek artarken, diğer yandan üniversitelerde yaşanan sorunların da her geçen gün çeşitlenerek arttığı gözlenen bir olgudur.

Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları düşüncelerini metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Üniversite öğrencilerinin bu iki kavrama ilişkin metaforlarının cinsiyetlerine ve öğrencisi oldukları fakülteye göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek araştırmanın alt amaçları olarak alınmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar ve nedenleri nelerdir?
2. Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar ve nedenleri nelerdir?
4. Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar ve nedenleri cinsiyetlerine göre nasıldır?
5. Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar öğrencisi oldukları fakülteye göre nasıldır?

YÖNTEM

Bu çalışma nitel bir araştırma olup, veriler açık uçlu soruların yer aldığı formlar aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Katılımcılar

Bu araştırma 2010-2011 öğretim yılında İnönü Üniversitesinin öğrencisi olan ve fakültelerinde öğrenim gören 320 öğrenci ile yürütülmüştür. İletişim ve Ziraat Fakülteleri henüz öğrencileri olmadığından araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemine göre, kolay ulaşılabilir durum örnekleme tekniği ile belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmaya toplam 368 öğrenci katılmış 48 öğrencinin formları boş olduğu için araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerden 170'i erkek, 150'si kadındır. Veri toplamak amacıyla hazırlanan formlar, araştırmacılar tarafından İnönü Üniversitesinin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin yoğun olarak kullandıkları kantin ve kafeteryalar ile fakülteler gezilerek uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, öğrenciler için hazırlanan ve birinci bölümde cinsiyetlerini ve fakültelerini belirtecekleri, ikinci bölümde ise üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin metaforları ve nedenlerini belirtecekleri soruların yer aldığı (Örneğin: Üniversitenizi, canlı, cansız bir varlığa, bir nesneye, bir tarihi kişiliğe, bir bitkiye ya da herhangi bir şeye benzetmeniz istense neye benzetirsiniz? Nedenlerini açıklar mısınız?) formlar aracılığıyla toplanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada öğrenciler tarafından doldurulan formlardaki veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Bunun için birkaç aşamadan oluşan bir süreç izlenmiştir. İlk aşamada metaforlar kodlama ve ayıklamaya tabii tutulmuştur. Bu aşamada değişik fakültelerde öğrenim gören öğrenciler tarafından yazılan metaforların fakültelere göre listeleri yapılmış, boş bırakılan formlar elenmiştir. İkinci aşamada, zayıf yapıları metaforlar elenmiş, ham veriler yeniden gözden geçirilerek örnek metafor listesi oluşturulmuştur. Üçüncü aşamada katılımcılar tarafından geliştirilen metaforlar ve özellikleri incelenerek değerlendirilmiş, bu metaforlar konusu, kaynağı ve metaforla ilgili açıklamalar dikkate alınarak çeşitli kavramsal kategoriler ve temalar altında gruplanmıştır.

Verilerin analizi aşamasında ilk olarak form üzerindeki bilgiler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Tüm katılımcılardan toplanan metaforlar açıklamaları ile birlikte sıralanmış ve bağımsız değişkenlere göre frekans analizi yapılmıştır. Daha sonra metaforlar "olumlu" ve "olumsuz" metaforlar olmak üzere iki kategoriye ayrılarak çeşitli temalarda gruplandırılmıştır.

Üniversite için olumlu metafor kategorisinde yer alanlar; bilgi deposu olarak üniversite, koruyucu/güven verici yer olarak üniversite, değişme/gelişme yeri olarak üniversite, sosyal /eğlenceli yer olarak üniversite, yaşam alanı olarak üniversite, özgürlükleri sağlayan yer olarak üniversite, üretim merkezi olarak üniversite, benzerliklerin/farklılıklarının bulunduğu yer olarak üniversite, mutluluk veren yer olarak üniversite olmak üzere dokuz tema altında sıralanmıştır. Olumsuz metafor kategorisinde yer alanlar; olumsuz duygular yaşatan yer olarak üniversite, demokratik olmayan yer olarak üniversite, sınırları olan/kapalı yer olarak üniversite, gereksiz/sıradan yer olarak üniversite, otoritenin yönettiği yer olarak üniversite olmak üzere beş tema altında sıralanmıştır. Fakülte metaforları üniversite metaforlarıyla aynı temalarda gruplandırılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma verilerinin geçerliğini sağlamaya ilişkin olarak veri analizi sürecinin nasıl yürütüldüğü açıklanmış ve araştırmada elde edilen metaforların ayrıntılı listelerine yer verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için araştırmada ulaşılan kavramsal kategoriler ya da temaların altında yer alan metaforların söz konusu temayı temsil edip etmediğine ilişkin olarak uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaçla İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesinde görev yapan iki öğretim elemanına söz konusu temalar altında yer alan

metaforların o temayı ne ölçüde temsil edip etmediğine ilişkin görüşleri sorulmuştur. Uzmanların eleştirileri ve önerileri doğrultusunda yeniden düzenleme yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu başlık altında araştırmada elde edilen veriler araştırmanın genel amacı ve alt problemlerine yanıt olacak biçimde analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmaya İnönü Üniversitesi'nde 2010-2011 eğitim öğretim yılında kayıtlı toplam 368 öğrenci katılmış 48 öğrencinin formları boş olduğu için araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerden 170'i erkek, 150'si kadındır.

Veri analizi sonucu katılımcıların 210 adet üniversiteye ilişkin metafor ve 202 adet fakülteye ilişkin metafor ürettikleri görülmüştür. Bu metaforların fakültele göre dağılımı şöyledir:

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin ve geliştirdikleri metaforların fakültele göre dağılımı

Fakülte	Toplam öğrenci sayısı	Araştırmaya katılan öğrenci sayısı	Geliştirilen metafor sayısı (üniversite)	Geliştirilen metafor sayısı (fakülte)
Tıp Fakültesi:	610	38	31	27
Güzel Sanatlar Fakültesi:	197	21	17	17
İİBF:	2305	38	27	28
Fen Edebiyat Fakültesi:	3120	42	39	31
Eczacılık Fakültesi:	187	28	26	25
İlahiyat Fakültesi:	151	30	27	24
Diş Hekimliği Fakültesi:	21	21	18	17
Mühendislik Fakültesi:	1357	33	31	28
Hukuk Fakültesi:	30	26	23	21
Eğitim Fakültesi	3813	43	36	36

1. Üniversite Öğrencilerinin, Üniversite Kavramına İlişkin Metaforları Ve Nedenleri

Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar olumlu ve olumsuz kategorilerde toplanarak Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin metaforları

Olumlu	Saat, Hayatın gerçek yüzü, Sosyal varlık, Kadın, Ağaç, Fatih Hilmioğlu , Şehir, Neşter yarısı, Tencere, Gençlik, Okyanus , Vatan, Arkadaş çevresi, Sanayi tesisi, Alışveriş merkezi , Nehir, Boyalı saç, Göz, Cennet, Fabrika, Şirket, Bebek, Orman , Meyve bahçesi, İlim yayma kurumu, Olgunlaşmış meyve, Belediye otobüsü, Survivor yarışması, Kitap, Metropol, Sevgili, Kütüphane, Çiçek bahçesi, Devlet , Hastane, Ev, Lale devri sultanları, Bacasız fabrika, Mikrofon, Hamam, Otobüs durağı, Meclis, Tarla , Yaşam tarzı, Mevsim, Tablo, Tatil köyü, Yeşil alan, Çok katlı bina, Su, Bahçe, Özerk cumhuriyet, Laboratuvar, Tohum, Demirci, Merdiven, Küçük Türkiye , Sera, Hücre, TBMM, Türkiye maketi, Apartman, Spor kompleksi, Tohum, Otobüs, Yolculuk, Kafeterya, Papatya, Tabur, Çınar ağacı, Osmanlı devleti, Lunapark, Küçük köy, Sözlük, İstanbul , Kayısı ağacı, Hayat okulu, Gonca, Yonca, Karanfil, Kuş, Ülke, İyi ve kötünün birlikte olduğu yer, Hayat, Ana kucağı, Dünya, Yeşil vadi, Kütüphane , Bahçe, Zaman makinesi, Huzurevi , Evren, Meşale, İsmet İnönü, Bahar, Çiçek, Basamak, Bilgisayar, Yuva, Atölye, Kafkas çorbası , Kültürel köy, Hayvanat bahçesi, Çukur, Araba, Sosyal tesis, Büyük aile, Otel, Oda, Çaydanlık, Atatürk, Bitki, Toprak, Yarım kitap, Değişim yeri, Panayır, Diş, İlçe, Tabiat, Deniz, Ayrı bir dünya .
Olumsuz	Yıkılmış bina, İçi boş kutu, Sirk , Hayat, Akıl hastanesi, Üçüncü dünya ülkesi, Banka, Gül, Mezarlık, Televizyon, Hapishane , Karınca yuvası, Ameliyat masası, Sahipsiz ahır, Kervansaray , Ağaç, Çöldeki vaha, Köy kahvesi, Davul, Başka bir gezegen, Kurak tarla , İnsan midesi, Hara, Kukla oyuncusu, Ortaçağ Avrupa'sı , Mera, Bina, Kahvehane, Kurtlar vadisi, Kapalı kutu, Gereksiz duvar, Uyku, Teneke, Lale devri, Boş bina, Tefecilik yapılan yer , Çocuk parkı, Hayal kırıklığı, Odun, Deve, Yılan topluluğu , Ot, Askeriye, Kabus, Ticarethane, İnsan altı varlıkların yaşam yeri, Tren, Kadın, Arena, Meyhane, Otogar , Kurak toprak, İşkence, Ganyan bayii, Boş nokta, Lise, Problem, Facebook, Ölü gelin, Boş alan, Esir halk, Orman, Gül, Kaos, Çay bahçesi , Kurak tarla, Dağ başında kulübe, Hipodrom , Çöl, Çift karakterli insan, Karahindiba çiçeği, Altın kafes, Kütük, Dikenli gül, Durgun bulanık su, Avrupa birliği, Bukalemun, Amazon ormanı, Kaktüs, Hayvanat bahçesi, File, Buzdolabı, Lanetli ev, Ölü, Duvar, Boş kutu, Yalan rüzgarı, Karınca kolonisi , Kuyu, Çiftlik , Çalı topluluğu, Labirent

Üniversite öğrencileri toplam 121 farklı olumlu ve 93 farklı olumsuz kategoride metafor üretmişlerdir. Öğrencilerin ürettikleri dört metafor (Hayat, Hayvanat bahçesi, Kadın, Orman) bazı öğrenciler tarafından olumlu anlamda kullanılmaktayken bazıları tarafından olumsuz anlamda ifade edilmiştir. Üniversite öğrencileri üniversiteleri ile ilgili toplam 210 farklı metafor kullanmışlardır.

Üniversite öğrencilerinin, üniversite ile ilgili sahip oldukları metaforlar 9'u olumlu, 5'i olumsuz olmak üzere 14 temada altında toplanarak ve nedenlerine ilişkin birer örnek açıklama verilerek sunulmuştur.

1.1. Olumlu kategoride yer alan temalar ve bu temalarda yer alan metaforlar:

1.1.1 Bilgi deposu olarak üniversite:

Ağaç, Alışveriş merkezi, Bilgisayar, Çınar ağacı, Kadın, Kütüphane, Laboratuvar, Sözlük

“Ağaç: Her yıl yenilenir, gelişir ve kök salar. Ne kadar iyi hava, iklim, bakım koşulları ve yeterli kaynak bulduğu sürece o kadar verimli ve faydalı olur. Her açtığı yaprak yeni bir fikir, her dalı ise geleceğe atılan kuşaklar olarak gösterilebilir.”

“Alışveriş merkezi: Üniversite ihtiyacımız olan tüm bilgiye sahiptir.”

“Bilgisayar: Ulaşmak istediğin her şeye kolaylıkla ulaşır her ortama girebiliyorsun.”

“Kadın: Saf bilgileri kendinde barındırır.”

1.1.2 Koruyucu/güven verici yer olarak üniversite:

Ana kucağı, Çaydanlık, Oda, Tencere, Yuva

“Çaydanlık: İçindekileri muhafaza ederek tıpkı çaydanlığın içindeki çayın demlenmesini sağladığı gibi adı altındaki tüm fakülteleri koruyup kollar ve gelişmelerini sağlar.”

“Ana kucacı: Sıcak, huzurlu ve güven verici bir yerde hissediyorum kendimi.”

“Oda: Bütün eşyaları içinde muhafaza eder.”

“Tencere: İçinde her şeyi kaynatır mikropları öldürür.”

1.1.3 Değişme/gelişme yeri olarak üniversite:

Zaman makinesi, Yolculuk, Tren, Su, Otobüs durağı, Otobüs, Osmanlı Devleti, Orman, Olgunlaşmamış meyve, Okyanus, Merdiven, Kuş, Kayısı ağacı, İlim yayma kurumu, İlaç, Hayatın gerçek yüzü, Hayat okulu, Hastane, Gonca, Gençlik, Demirci, Değişim yeri, Çiçek, Belediye otobüsü, Bebek, Basamak

“Bebek: İnsan kendini tekrar yeniden daha iyi bir şekilde yetiştirmeye çalışıyor. Bu yüzden üniversite hayatını bebekliğe benzetiyorum.”

“İlaç: Her bir bölümün ayrı bir faydası vardır.”

“Gençlik: En enerjik ve sorumluluk aldığımız dönem gençlik gibi farkında olmadan geçerken ve biz sürekli yapılanırken üniversite her zaman geleceğe dair ümitleri olan gençlerle dolu olacaktır.”

“Gonca: Üniversiteye ilk başlayanlara bakacak olursak hayata gelmiş fakat hiçbir şeyin farkında olmayan hayata toz pembe bakan bireylerdir. Bir gonca gibi açılmamışlardır. Üniversiteye başlarlar ve yavaş yavaş zorluklarla baş etmeyi öğrenirler. Hayatı anlarlar ve artık onlar goncadan geçmiş açılmış bir gül olurlar. Hayata toz pembe bakan bireyler gitmiştir artık büyümüşlerdir.”

1.1.4 Sosyal/eglençeli yer olarak üniversite:

Boyalı saç, Çocuk parkı, Hamam, Kafeterya, Lale devri sultanları, Lunapark, Panayır, Sosyal tesis, Sosyal varlık, Survivor yarışması, Yalan rüzgarı

“Lale devri sultanları: Zevki safa had safhada.”

“Lunapark: İnsan lunaparkta çocukluğuna geri dönüyor. En güzel günler o günlerdi saf ve temiz.”

“Sosyal tesis: Sosyal kültürel aktiviteler bulunmaktadır. Hoş vakit geçirecek mekanlar bulunmaktadır.”

“Survivor yarışması: Herkes bazen grup olarak bazen de bireysel olarak kendine sosyal yarar sağlamak için kullanıyor.”

1.1.5 Yaşam alanı olarak üniversite:

Bahar, Büyük aile, Çok katlı bina, Ev, Kitap, Metropol, Özerk cumhuriyet, Tabur, Yarım kitap, Yaşam tarzı

“Bahar: Baharda çok çeşitli türler görülür. Çiçekler, yağmur, güneş vs. bu da üniversiteye benzer. Her türden insan vardır ve birbirleriyle uyum içindedirler.”

“Çok katlı bina: Her katında öğrencilerin yararlanabileceği çeşitli fırsatlar, imkân ve faaliyetler mevcuttur.”

“Metropol: Her türlü öğrenciye imkân sağlıyor.”

“Yarım kitap: Üniversitede belirli koşullar belirli bir eğitim sistemi vardır. Fakat her öğrenci bunu kendisine değişik yollarla yaşar öğrenir. Her öğrenci sonu yazılmamış bu kitaba bir son ekler ama tamamen bitmez. Fakat bizim üniversitemizde bu kitabın sonu belirlenmek istendiğinden tam istediğim tanıma uygun değildir.”

1.1.6 Özgürlükleri sağlayan yer olarak üniversite:

Cennet, Fatih Hilmioğlu, Nehir

“Cennet: Üniversitede kimse kimsenin yaşamına müdahale etmeden yaşar...”

“Fatih Hilmioğlu: Bu üniversite onun gibi kimseye boyun eğmeyen, özgür yaşamayı yaşam tarzı olarak belirleyen bir kurumdur. O gittikten sonra değiştirilmeye çalışılsa da öğrenciler buna izin vermemişlerdir.”

“Nehir: Bizden önce de birileri vardı. Başka birilerinin anıları bizden sonra da olacak. Bizim hocalar eskiden yoktu belki bizden sonra onlar da gidecek, yenileri gelecek, yeni arkadaşlıklar dostluklar, düşmanlıklar, yeni hayatlar olacak ve bu bitmeyecek sürekli akıp gidecek. Nehrin içinde farklı canlıların birbirine dokunmadan geçip gitmesi gibi kimse kimsenin sınırlarına dahil olmadan yaşamakta.”

1.1.7 Üretim merkezi olarak üniversite:

Atölye, Çiçek bahçesi, Fabrika, Hücre, Sanayi tesisi, Tarla, Tohum, Toprak

“Atölye: Öğrenci ham maddedir. Üniversiteye giren öğrenci iyi ustanın elinde bir ürün, yaralı bir alet olur.”

“Çiçek bahçesi: Çiçeklerde bilgi gibi ekilip, yetiştirilir. Üniversitede bilgiler ekilip, topluma, ülkeye faydalı insanlar yetiştirilir”.

“Hücre: DNAsı yardımıyla yeni hücreler oluşturup o hücrelerden dokular, organlar ve vücudun sistemleri oluşur”.

“Sanayi tesisi: Öğrenciyi hammadde gibi alır şekillendirir topluma verir.”

“Tohum: Üniversite tek başına binadan ibarettir. Eğer onu ekmezsen hiçbiri ağaç olmaz, meyve vermez. Üniversiteyi üniversite yapan onun içindekilerdir. Her ne kadar başlangıcı oluştursa da su hava toprak olmadan bir işe yaramaz.”

1.1.8 Benzerliklerin/farklılıklarının bulunduğu yer olarak üniversite:

Amazon ormanı, Apartman, Bahçe, Çiçek, Deniz, Dünya, Evren, Hayvanat bahçesi, İlçe, İstanbul, Kafkas çorbası, Kaos, Karınca kolonisi, Küçük Türkiye, Kültürel köy, Meclis, Meyve bahçesi, Orman, Sera, Spor kompleksi, Şehir, Tabiat, TBMM, Türkiye maketi, Ülke, Vatan

“Kaos: Dünyanın kaos olduğu zamana benziyor. İçinde çok fazla çeşitte insan ve olay olduğu için.”

“Amazon ormanı: Her tipten her türden kişilik var canlı ya da kendini canlı zanneden yaratıklarla dolu.”

“İstanbul: İstanbul nasıl ki çevresinden göç alan bir yer olup içerisinde her renkten her tipten her kültürden insan varsa üniversite de aynen öyle.”

“Kültürel köy: Her kesimden insan vardır. Farklı farklı olanlar da kendini geliştirmeye çalışır. Bu süreçte üniversitenin ortak alanlarını ortaklaşa kullanıp birbirlerini etkilerler.”

“TBMM: Herkesi temsil eden farklı insanlar vardır. Buna karşılık üniversitede farklı fakülteler vardır.”

1.1.9 Mutluluk veren yer olarak üniversite:

Araba, Göz, Huzurevi, Karanfil, Küçük köy, Mevsim, Papatya, Sevgili, Tablo, Tatil köyü, Yeşil alan, Yeşil vadi, Yonca

“Tablo: Dışarıdan bakıldığı zaman bir bütün ama her parçası ayrı işlenmiş bir güzellik.”

“Huzurevi: Üniversiteye girdim andan itibaren bütün dertlerimi unutuyorum. İnzivaya çekilmiş yaşlıların hayatlarını düşünmeleri, duyduklarını gördüklerini gözden geçirmeleri bakımından huzurevine benzetmekteyim.”

“Sevgili: Okurken kıymetini bilmezsin bir an önce bitirip gitmek istersin mezun olduğunda kıymetini anlar özlersin sevgili gibi.”

“Yonca: Bana göre yonca çok tatlı bir bitkidir. Öğrenciler için üniversite dört yapraklı yonca gibidir. Yani zor bulunur. Herkese göre bulunması kazanılması zor bir okuldur. Ama sonra tadından yenmez diyebiliriz sanırım. Kısaca cefası zor sefası mükemmeldir.”

1.2 Olumsuz kategoride yer alan temalar ve bu temalarda yer alan metaforlar:

1.2.1 Olumsuz duygular yaşatan yer olarak üniversite:

Akil hastanesi, Arena, Ayrı bir dünya, Başka bir gezegen, Boş bina, Boş kutu, Boş nokta, Bukalemun, Buzdolabı, Çalı topluluğu, Çift karakterli insan, Çiftlik, Çöl, Dağ başında kulübe, Davul, Deve, Devlet, Dikenli gül, Ev, Facebook, Ganyan bayii, Hayal kırıklığı, Hayvanat bahçesi, İnsan altı varlıkların yaşadığı yer, İnsan midesi, İşkence, Kabus, Karahindiba çiçeği, Köy kahvesi, Kurak tarla-toprak, Lale devri, Lanetli ev, Meyhane, Neşter yarası, Odun, Orman, Ölü bir gelin, Problem, Sahipsiz yoksul insan, Sirk, Yıkılmış bina, Yılan topluluğu

“Karahindiba çiçeği: Güzel görünür ama kötü kokar.”

Çöl: Çok sıradan. Hiçbir etkinliği yok. Daha iyi şeyler yapılabilir. Güzel ama çok durgun.”

“Davul: Liseden sonra kulağa hoş geliyor ama gelince anladım ki sadece uzaktan hoşmuş”.

“Kabus: Burada bu hocalar varken kocaman bir kabustan başka bir şey olması mümkün değil.”

“Ölü bir gelin: Tüm heyecanla içinde kalmış durağan bir hali var. Kampus güzel olmasına karşın öğrenci hayatı sadece birkaç kafe içinde geçmekte. Hafta sonları üniversitede in cin top oynuyor. Oysa kampüs faaliyetleri arttırılsa öğrenciler sadece birkaç haftalık spora değil de sürekli spora sevk edilse her zaman film izlenebilecek sineması olsa, yılda tiyatro olarak 2 oyun değil de daha fazla oyun çıkarsa, tüm heyecanları içinde kalmış fiziksel güzelliğini yaşayamayan bir ölü geline benzemezdi”.

1.2.2 Demokratik olmayan yer olarak üniversite:

Avrupa birliği, Cezaevi, Duvar, Esir halk, Kütük, Sahipsiz ahır, Üçüncü dünya ülkesi

“Avrupa birliği: Hemen hemen her şey yasak. Demokrasi vardı hani nerede?”

“Duvar: Ne dersek diyelim her şey o duvara çarpıp bize geri dönüyor. Hiçbir faydası da olmuyor. Duvarlar nasıl sınır çizerse aynı üniversitede fikirlere özgürlüklere sınır çiziyor. Kırılması çok zor. İnsanlar için o duvar boyansa ya da boyanabilse belki bir şeyler değişir.”

“Esir halk: Üniversiteler tüm özgürlüklerin sağlandığı, bilginin üretildiği eğitim öğretim yuvaları olarak bilinir. Ama bizim üniversitede de ve ülkemizde üniversiteleri de gördüğüm kadarıyla özgürlükler kısıtlanıyor. Bizim üniversiteye baktığımda en basitinden

okula devam durumu bile öğrenciyi kısıtlamaktan ve bilgi üretiminden çok öğrenciyi okula gelip orda olduğunu göstermek ve ders bitimiyle mümkün olan en hızlı adımlarla okuldan kaçmak olmuş.”

“Kütük: Değişmeyen, sürekli yerinde sayan, yeniliklere karşı çok ağır ilerleyen bir kurumdur. Özellikle yıllardır ülkede hüküm süren AK parti ülkeyi kısırlaştırdığı gibi üniversitelerde de hükmünü son derece süren bu parti ülkeyi mahvetti. Üniversiteler artık insanların düşüncelerini rahatça ifade edemediği bir kurum haline geldi.”

“Üçüncü dünya ülkesi: Hiçbir zaman hak eden kişiler istediği yere gelemezler.”

1.2.3 Sınırları olan/kapalı yer olarak üniversite:

Bacasız fabrika, File, Hapishane, Kaktüs, Kuyu, Labirent

“Kaktüs: Sadece kendine yeten bir dış görünüşü var dış dünyayla bağlantısı yok.”

“Bacasız fabrika: Zehirli dumanı bile kendi içine doluyor ufacak bir açıklık bile bırakılmamış.”

“File: Ağla balık yakalarken kullanılan fileyi üniversiteye içinde çırpınan balıkları da öğrencilere benzetiyorum.”

“Hapishane: Bütün hocaların gardiyan gibi davranması bu fikrin oluşmasına neden oluyor. Hocalar ders anlatmaktan çok öğrenciler üzerinde otorite kurmaya çalışıyorlar.”

“Kuyu: Tabanı görünmeyen dipsiz bir kuyu burası.”

“Labirent: Deneylerde kullanılan fareler gibi labirentin içinde dönüp duruyoruz.”

1.2.4 Gereksiz ya da sıradan yer olarak üniversite:

Arkadaş çevresi, Banka, Boş alan, Çay bahçesi, Çöldeki vaha, Durgun bulanık su, Gereksiz duvar, Gül, Hayat, İçi boş dolma biber, İçi boş kutu, Kahvehane, Karınca yuvası, Kervansaray, Lise, Mezarlık, Ot, Otel, Otogar, Ölü, Tefecilik yapılan yer, Ticarethane

“İçi boş dolma biber: Üniversiteye geldikten sonraki yaşamımı değerlendirince gelmeden önce hayatım daha dolu geçiyordu. Özellikle kişinin kendini yetiştirmesi konusunda burada hayatım çok boş geçiyor. Kitap, gazete, spor, yabancı dil konusunda hiçbir yol kat edemedim. Gelmeden önce bunların hep hayalini kuruyordum bundan dolayı üniversiteyi içi boş bir maddeye benzetiyorum.”

“Boş alan: Çok yararlı bir aktivite göremiyorum. Öğrenciler derslerden kafasını kaldırıp bir şey yapamıyor. Tek yaptığımız cafelere gidip oturmak.”

“Durgun bulanık su: Kişiyi geliştirmeye yönelmiyor. Her zaman ki gibi ezber zihniyetle yoluna devam ediyor.”

“Mezarlık: Hiçbir etkinlik yok doğru düzgün.”

“Gereksiz duvar: Ülkemizde mezun olmadan bir iş kurulmadığı gibi üniversite mezununa da iş verilmemekte.”

1.2.5 Otoritenin yönettiği yer olarak üniversite:

Ameliyat masası, Askeriye, Hapishane, Hipodrom, Kukla oynatıcısı, Mera, Ortaçağ Avrupa’sı, Şirket

“Ameliyat masası: Öğrenciler üzerinde her türlü cerrahi işlem yapılıyor. Eğer öğrenci başarılı olursa bu ameliyata giren hocanın başarısına, ameliyat kötü geçerse bunu da öğrencinin kanser olup hiçbir şekilde iyileşemeyeceğine bağlarlar.”

“Askeriye: Sıkı kuralların olduğu ve Malatya gibi geri kalmış yobaz bir şehirde üniversite okumak tam bir işkence. Kapılarını kapatmış Malatya’yı git gide örnek alan İnönü Üniversitesi son üç yılda anti özgürlüğün olduğu, etkinliğin yapılmaması için kendini zorlayan üniversite gençliği ile birleştiğinde biran önce mezun olalım artık dedirtiyor.”

“Hipodrom: Kurallarını ne öğrenciler ne de öğretim elemanları koyuyor, hazırlık döneminde hipodroma çıkıp en iyi at olup yarışı kazanılmak isteniyor. Bu yarış neticesinde seçilen atlar yeni bir eğitime tabi tutulur.”

“Kukla oynatıcısı: Ellerinde kukla oluyoruz.”

“Ortaçağ Avrupa’sı: Hocalar öğrenciyi dersten bırakmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Öğrenciyi zor durumda bırakmaktan zevk alıyorlar. Bu yüzden istedikleri veya isteyebilecekleri her şeyi yapıyoruz mecburen.”

2. Üniversite Öğrencilerinin, Fakülte Kavramına İlişkin Metaforları Ve Nedenleri

Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar olumlu ve olumsuz kategorilerde toplanmış Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin metaforları

Olumlu	Saatin akrebi, Ağaç dalı, Mağaza reyonu , Bekleme koltuğu, İnsan, Şehir , Ansiklopedi, Bitki, Manav tezgahı , Film senaryosu, Disko, Şirketlerdeki alt bölümler, Küçük Türkiye, Mutlu bir yuva, Vazo, Kasaba , Deniz, Nota, Otobüs koltuğu, Poliklinik, Ağaç fabrikası, Saksı çiçeği, Kitap türleri, Parsel, Arkadaş çevresi, Survivordaki bir grup, Oda, Monalisa , Pantolon, Siyasi parti, Son durak, Otel, Atölye, Toplantı salonu, Yaşam tarzı, Koşu yolu, Figür, Göl, Geniş aile, Binadaki daireler, Çam ağacı, Okyanustaki balık yuvası, Dernek, Ateş, Halı saha, Asansör , Şifalı el, Gül, Kütüphane, Kardeşlik topluluğu, Özel araç, Tohum, İlim yuvası, Otobüs, Ekmek teknesi, Küçük Emrah, Pınar, Kanuni Sultan Süleyman , Organ, At çiftliği, Tezgah, Anadolu , Meclis koltuğu, Çocuk odası, Öğrenci evi, Yaprak, Ev , Ayna, Gen, Virüs, Eğlence merkezi, İçde, Bölge/il, Hayata açılan kapı, Ağaç, Başkent, Sporcu, Lokantalar sokağı , Meyve ağacı, Gezegen, Bilimsel araştırma merkezi, Yunan dönemi, Kütüphanenin bir bölümü, Ülke, Doğa, Eski kalın kitap, Yaşayan bir tarih, Orman, Özgürlükler ortamı, İlk adım , Mimari yapı, Araç, Tarihi eser, Mutfak , Aile, Spor reyonu, Terapi merkezi, Gökkuşluğu, Bitki kökü, Şoför, Çekirdek aile, Çay, Kanepelik, Kafeterya, Çiçek, İlaç, Bitki familyası, Morfin , Portakal, Gökkuşluğu, Bahçe, Sera, Almak istediğimiz malzeme, Meyve bahçesi
Olumsuz	Ahır, Kümes, Gülün diken, Kadın , Kitap, Askerlik, Hücre , Cehennem azabı, Godfather, Podyum , Kırık dökük yer, At çiftliği, Yılan yuvası , Bölük, Vagon, Tatil köyündeki aktivite, Duvardaki tuğla, Cami/kilise, Kabus, Kurumuş ağaç, Dört duvar , Kahvehane insanı, Kabak, Furia, Boş bina, Sahipsiz yoksul insan, Dökük bir bina, Çayır, Ayna, Fidan, Mahrumiyet bölgesi, Derebeylik, Mum, Yarış pisti, Bina, Çöplük, Alcatraz, Üvey evlat , Ticarethane, Kölelik, Ev, Vahşi bir hayvan, İp, Akıl hastanesinin bir bölümü, Mağara, Hitler Almanya’sı , Meyvesiz ağaç, Mide içindeki kimyasallar, Han odası, Eş bulma yeri , Dikiş ipliği, Boş levha yazıcısı, Sevgili , Ağlama duvarı, Bilgisayar, Kurumuş ağaç, Harabe, Boş bardak, Çarpışan arabalar, Eli kolu olmayan insan, Kötü bir film, Topkapı sarayı, Koşu , Üvey evlat, Kahvehane, Ormanın bir bölümü, Fabrika, Boş bina, Bodrum, Boş kutu, Kaktüs, Hapishane , Kumarhane, Akvaryum , İlahiyat fakültesi, Tahta parçası, Karınca yuvası, Yapırsız ağaç, Hidrojen, Beta House, Aslan, Ot, Ders çalışma merkezi, Hastane , İki kapılı han, Kiralık daire, Akıl hastanesi , Ülke, Depo, Denizin altındaki havuz, Sınavlar koridoru

Üniversite öğrencileri toplam 114 farklı olumlu ve 91 farklı olumsuz kategoride olmak üzere toplam 202 farklı fakülte metaforu kullanmışlardır. Bu metaforların üç tanesi (At çiftliği, Ayna, Ev) hem olumlu hem de olumsuz anlamda kullanılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin, fakülte ile ilgili sahip oldukları metaforlar 9'u olumlu, 5'i olumsuz olmak üzere 14 temada toplanarak sunulmuştur.

2.1. Olumlu kategoride yer alan temalar ve bu temalarda yer alan metaforlar ile bu metaforlara ilişkin örnek açıklamalar:

2.1.1 Bilgi deposu olarak fakülte:

Bilimsel araştırma merkezi, Bitki kökü, Deniz, Kadın, Kitap, Kütüphane, Nota, Okyanustaki balık yuvası

“Nota: Bir şeyleri oluşturmak için bir ahenk tutturmak gerekir. Sıralı bir şekilde, uyumlu bir şekilde, katman katman birikir. Gerekli olan her şeyi biriktirebilir. Hayatımızda bir lügat olarak her zaman başımızda durur.”

“Bitki kökü: Buradan aldığımız bilgilerle neye nasıl yön vereceğimizi öğreniriz. Çukurdan çıkmak için bitki köklerine ulaşip kendimize tutacak yaparız.”

“Kadın: Saf ve temiz bir kadın gibi bilgi doludur. Ve maalesef bilgiye aç her yeni öğrenci bu saflığı kirletir.”

“Kitap: Okumakla bütünleştiriyorum bu fakültede okumayan öğrenci hiçtir.”

“Okyanustaki balık yuvası: Kişi burada hayatta kendisini koruyacak geliştirecek zor hayat şartlarında kendisini ifade edebilecek bilgiye sahip olur.”

2.1.2 Koruyucu/güven verici yer olarak fakülte:

Ayna, Başkent, Hastane, Poliklinik, Pantolon, Terapi merkezi

“Ayna: Öğrenci fakültesini sahiplenir daima. Fakültesine girdiği zaman hayatı boyunca hep ordaymış gibi hisseder.”

“Ayna: Öğrenci fakültesini sahiplenir daima fakültesine girdiği zaman hep ordaymış hayatı boyunca gibi hisseder. Tıpkı aynaya baktığında yaşamdan önce de kendini var hissetmesi gibi bir nevi reenkarnasyon diyelim.”

“Başkent: Bizim fakülte üniversitenin başkenti gibidir.”

“Pantolon: Pantolonun olmazsa kışın üşür yazın da ayıplanırsın.”

“Poliklinik: Gerekli olan donanımlar verilir insana. Yani eksik olan taraflarımız giderilir. Tıpkı bir doktorun ilaç yazarak hastasını iyileştirmesi gibi.”

2.1.3 Değişme/gelişme yeri olarak fakülte:

At çiftliği, Ateş, Bitki familyası, Çay, Fidan, Hayata açılan kapı, İlk adım, Koşu yolu, Mide içindeki kimyasallar, Pınar, Şifalı el, Tohum, Toplantı salonu, Yaşayan bir tarih

“Şifalı el: İnsanların daha yüksek bir düzeyde kültürlü yaşamasını sağlar.”

“Ateş: Eline alsan yanarsın bıraksan üşürsün ateşle pişersen çömlük olursun pişmezsen toprak kalırsın.”

“Bitki familyası: Biz öğrencileri gelişmekte olan bitkiler gibi düşünürsek, fakülte bitkilerden oluşan belirli bir familya olur.”

“Koşu yolu: Orda kendine belli bir hedef seçersin o hedefine ilerleyip nereye kadar koşacağını kendin belirtirsin.”

“Mide içindeki kimyasallar: Bu kimyasalların insan üzerindeki etkisi kişiye bu değişimi yaşatmaktadır.”

2.1.4 Sosyal/eğlenceli yer olarak fakülte:

Arkadaş çevresi, Çocuk odası, Eğlence merkezi, Disko, Sporcu, Şoför

“Şoför: Arabanın güzel, heyecanlı gitmesini sağlayan şofördür.”

“Arkadaş çevresi: Arkadaşlarımın yanında ne kadar eğleniyorsam fakültede de o kadar eğleniyorum.”

“Çocuk odası: Bir sürü oyuncak var.”

“Disko: En eğlenceli fakülte.”

“Eğlence merkezi: Her türlü aktivite var içinden seçim yapmak kişinin tercihine kalmış.”

2.1.5 Yaşam alanı olarak fakülte:

Aile, Bitki, Çekirdek aile, Ev, Kanepa takımı, Kardeşlik topluluğu, Karınca yuvası, Mutlu bir yuva, Orman, Ormanın bir bölümü, Asansör, Otobüs koltuğu, Vazo, Bölge-il, Halı saha, Kasaba,

“Vazo: Orda özel çiçekler bulunur.”

“Bitki: Öğrenciler bitki gibi doğar, büyür gelişir. Fakülte de bu bitkinin gelişmesinde etkili olan toprak gibidir.”

“Çekirdek aile: Daha küçük olduğu için herkes kardeş gibidir.”

“Ev: Hocalarımız annemiz ve babamıza benzer. Bizi hep iyiye yönlendirdikleri için evime benzetiyorum.”

“Mutlu bir yuva: İnsanların mutlu olduğu bölümde okuduğu geleceği hakkında plan yaptığı mutlu bir aile ortamına sahip olduğu bir yer.”

“Orman: Çok çeşitli öğrencilerden oluştuğundan ve o öğrenciler olmadığı zaman sadece soğuk beton yığını olduğundan.”

2.1.6 Özgürlükleri sağlayan yer olarak fakülte:

Mağaza reyonu, Özgürlük ortamı

“Mağaza reyonu: Kendi ilgi alanımız ve almak istediğimiz şeyler orda mevcuttur ve istediğimizi gidip seçip alabiliriz.”

“Özgürlük ortamı: Yapmak istediği imkanları, olanakları sağlama amacı güttüğü için.”

2.1.7 Üretim merkezi olarak fakülte:

Ağaç, Ağaç fabrikası, Atölye, Çam ağacı, Mutfak

“Ağaç fabrikası: Ağaçlar işlenmek için oraya götürülür.”

“Ağaç: Tek bir meyve çeşidi veriyor yada tek bir dalda mühendislik gibi insanlar yetişiyor.”

“Atölye: Her türlü ham madde buraya gelir işlenir çıkar.”

“Çam ağacı: Budadıkça büyür daha çok gölge oluşturur. Her ağaç farklı bir fayda sağlar.”

“Mutfak: Yemeklik malzemeler fakültelerde çeşitli aşamalardan geçip pişirilir ve ortaya muhteşem lezzetler çıkar.”

2.1.8 Benzerliklerin/farklılıklarının bulunduğu yer olarak fakülte:

Ağaç dalı, Anadolu, Ansiklopedi, Bahçe, Binadaki daire, Bitki, Dernek, Doğa, Figür, Gezegen, Göl, Gül, Kitap türleri, Küçük Türkiye, Kümes, Kütüphanenin bir bölümü, Lokantalar sokağı, Manav tezgahı, Meclis koltuğu, Organ, Orman, Saksı çiçeği, Sera, Siyasi Parti, Şehir, Şirketlerdeki alt bölümler

“Figür: İçindeki herkes farklı görüşleri geldikleri yerleri temsil etmekte.”

“Dernek: Herkes aynı alan doğrultusunda ilerlemektedir.”

“Doğa: Doğa gibi rengarenktir.”

“Lokantalar sokağı: Bazı hocalar iyi yemek yapar (konu anlatır), bazı hocalar soru sormak istediğimizde içeri bile almaz.”

“Siyasi Parti: Aynı düşüncedeki seçmenler ordadır.”

“Şehir: Çoğunlukla benzer yapıdaki insanlar yaşar.”

2.1.9 Mutluluk veren yer olarak fakülte:

Eski kalın kitap, Gökkuşluğu, İğde, Mona Lisa, Morfin, Mutlu bir yuva, Özel araç, Portakal, Yunan dönemi

“Mona Lisa: Fakültenin tarif edilmez bir gülümseme etkisi var.”

“Eski kalın kitap: Açıp okumak için sabırsızlanırsınız. İçinde farklı bir şeyler olduğunu umarsınız. Sonra bazen sıkıldığınız, daraldığınız ya da anlamadığınız yerler olur. Ama o büyüleyiciliğinden hiçbir şey kaybetmez. Yine sizi cezpt etmeye devam eder.”

“İğde: Koklamasını güzelliğini fark edersen o güzellik seni anlatır.”

“Morfin: Dozunu arttırdıkça arttırmak istiyorum. Geldikçe gelmek istiyorum hatta eve hiç gitmek istemiyorum.”

“Yunan dönemi: Eğitimi yaşamak, eğitimi almak güzel, bilmek öğrenmekten daha güzel bir tat olamaz.”

2.2 Olumsuz kategoride yer alan temalar ve bu temalarda yer alan metaforlar:

2.2.1 Olumsuz duygular yaşatan yer olarak fakülte:

Ağlama duvarı, Akıl hastanesi, Aslan, At çiftliği, Beta house, Bina, Bodrum, Boş bina, Cehennem azabı, Cezaevi, Çarpışan araba, Çöplük, Çiçek, Eli kolu olmayan insan, Furia, Gülün diken, Hapishane, Harabe, Kabus, Kaktüs, Kırık dökük yer, Kölelik, Kötü bir film, Kumarhane, Kurumuş ağaç, Küçük Emrah, Sevgili, Sınavlar koridoru, Topkapı Sarayı, Üvey evlat, Vahşi bir hayvan, Virüs, Yılan yuvası

“Furia: Furia yunan mitolojisinde yer altından çıkıp insanların peşine takılan kötü cinlerdir. Her gün ne zaman sınav olacak, hoca not verdi mi vermedi mi, not yok arkadaştan not dilen, sabah erken uyan diğer arkadaşlarının notuna bak. Furia gibi bir kabus.”

“Ağlama duvarı: Hocalar karşımızda duvar soğukluğu ile bakmaktalar. Karşısında ağlamamızı, yalvarmamızı bekleyen buna karşı da soğuk bir duvar tepkisi veren insanlarla dolu bir yer.”

“Bodrum: Üniversitede değiliz sanki çok bunaltıcı evimizin bodrumu bile daha güzel.

“Harabe: M.Ö. kalıntılarla bir arada yaşıyoruz hocalar da dahil.”

“Yılan yuvası: Tenha ve sessiz bir yer. Dışlanmış gibiyiz üniversitenin dışına atılmışız gibi.”

2.2.2 Demokratik olmayan yer olarak fakülte:

Boş levha yazıcısı, Bölük, Hitler Almanya’sı, Kümes, Koğuş

“Hitler Almanya’sı: Her şey hocaya bağlı, hoca ne derse o olur öğrencinin konuşması formalite.”

“Boş levha yazıcısı: Flaş bellek gibi bilgi yüklemeye çalıştıklarından.”

“Bölük: Farklı rütbelerde farklı türden insanların oluşturduğu zorla geldiğimiz bir kamp.”

“Koğuş: Mahkumları zorla buraya tıkırlar çıkışı çok zordur.”

“Kümes: Öğrencilerin zorla konulduğu bu sınıflarda öğrencilerin değer görmediği herhangi bir bilgi verilmediği halde onların yumurtlamasını istedikleri için.”

2.2.3 Sınırları olan/kapalı yer olarak fakülte:

Akvaryum, Alcatraz, Deniz altındaki havuz, Ders çalışma merkezi, Dört duvar, Hapishane, Hücre, Mahrumiyet bölgesi, Parsel, Şehir

“Hücre: içinde sıkışıp kalıyor insan ruh sağlığını bozmadan çıkamıyor.”

“Akvaryum: Dışarıdan bakanlar güzel diye nitelendirir fakat içini akvaryumda soluyan bilir.”

“Dört duvar: Sürekli tek düze eğitimden ibaret bazen o bile olmuyor. Ama çabalayan kişi kendini geliştirebilir.”

“Hapishane: Binanın içi demir parmaklıktan farksız, dışarı çıkınca özgürlüğüne kavuşmuş bir insan gibi hissediyorum kendimi.”

“Hücre: İçinde sıkışıp kalıyor insan ruh sağlığını bozmadan çıkamıyor.”

2.2.4 Gereksiz/sıradan yer olarak fakülte:

Araç, Ayna, Bekleme koltuğu, Boş bardak, Boş kutu, Çayır, Duvardaki tuğla, Eş bulma yeri, Hiçbir işe yaramayan yer, İki kapılı han, Kabak, İp, Kafeterya, Kahvehane, Kahvehane insanı, Kurumuş ağaç, Kümes, Meyvesiz ağaç, Ot, Otel, Öğrenci evi, Podyum, Şifalı el, Tahta parçası, Tatil köyündeki aktivite, Ticarethane, Yapırsız ağaç

“İki kapılı han: Sabah giriyorum akşam çıkıyorum bundan ibaret.”

“Bekleme koltuğu: Ya para yatıranları ya da kazazların beklediği yerden başka bir şey değildir.”

“Duvardaki tuğla: Sistemin içinde tam olarak yerine oturmamış ve yeri belli olmayan sadece sistemin gerektirdiği koşullara uyan gereksiz taş yığındır.”

“Kahvehane insanı: Hiçbir amacı olmayan hayattan hiçbir beklentisi olmayan sırf zaman öldürmek için gelinen yerdir.”

“Meyvesiz ağaç: Çok renksiz, üretken olmayan, sosyal insanları bünyesinde barındırıyor.”

2.2.5 Otoritenin yönettiği yer olarak fakülte:

Ahır, Askerlik, Bilgisayar, Derebeylik, Fabrika, Hitler Almanya’sı, Koğuş, Vagon

“Fabrika: Öğrenciler işçi gibidirler sürekli çalışırlar. Hocalar adeta sıkı bir yönetim içine sokar öğrencileri.”

“Ahır: Öğrencilerin hayvan yerine kondukları hocaların kendilerini çoban sandıkları ahıra benzer.”

“Bilgisayar: Öğrenciden bilgi toplamasını ister, öğrencilerin bilgilerini test eder, verdiği cevaplara göre öğrenciyi değerlendirir.”

“Hitler Almanya’sı: Her şey hocaya bağlı, hoca ne derse o olur öğrencinin konuşması formalite.”

“Koğuş: Mahkumları zorla buraya tıklarlar çıkışı çok zordur.”

“Vagon: Lokomotif nereye çekse oraya götürür. Kendi başına bir şey yapamaz lokomotif mahkumdur.”

3. Üniversite Öğrencilerinin, Üniversite ve Fakülte Kavramlarına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Ve Nedenlerinin Cinsiyetlerine Göre Analizi

Öğrencilerin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin metaforlarının cinsiyet değişkenine göre frekans analizi yapılmış, sonuçlar sırasıyla ve olumlu, olumsuz kategorilere ayrılarak tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4. Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin olumlu kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkeni açısından analizi

ERKEK		KADIN	
<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f
<u>Ev</u>	5	Otobüs durağı	1
<u>Orman</u>	4	Tarla	1
<u>Ağac</u>	3	Yaşam tarzı	1
<u>Okyanus</u>	3	Mevsim	1
<u>Fabrika</u>	3	Tablo	1
<u>Kütüphane</u>	2	Yeşil alan	1
<u>Şehir</u>	2	Çok katlı bina	1
<u>Meclis</u>	2	Su	1
<u>Tatil köyü</u>	2	Bahçe	1
<u>Özerk cumhuriyet</u>	2	Laboratuar	1
<u>Tohum</u>	2	Demirci	1
<u>Atölye</u>	2	Merdiven	1
<u>Ülke</u>	2	Küçük Türkiye	1

Saat	1	Sera	1	Kayısı ağacı	1	Oda	1
Hayatın gerçek yüzü	1	Hücre	1	Hayat okulu	1	Çaydanlık	1
Sosyal varlık	1	İstanbul	1	Gonca	1	Atatürk	1
Kadın	1	TBMM	1	Yonca	1	Bitki	1
Fatih Hilmioğlu	1	Türkiye maketi	1	Laboratuar	1	Toprak	1
Neşter yarası	1	Apartman	1	Karanfil	1	Yarım kitap	1
Tencere	1	Spor kompleksi	1	Kuş	1	Değişim yeri	1
Gençlik	1	Otobüs	1	Ülke	1	Panayır	1
Vatan	1	Yolculuk	1	İyi ve kötünün birlikte olduğu yer	1	İlçe	1
Arkadaş çevresi	1	Kafeterya	1	Papatya	1	Tabiat	1
Sanayi tesisi	1	Papatya	1	Gençlik	1	Alışveriş merkezi	1
Alışveriş merkezi	1	Tabur	1	Hayat	1	Deniz	1
Nehir	1	Çınar ağacı	1	Ana kucağı	1	Ayrı bir dünya	1
Boyalı saç	1	Osmanlı devleti	1	Yeşil vadi	1	Zaman makinesi	1
Göz	1	Hastane	1	Kütüphane	1	Huzurevi	1
Cennet	1	Lale devri sultanları	1	Bahçe	1	Evren	1
Şirket	1	Bacasız fabrika	1				
Bebek	1	Mikrofon	1				
Meyve bahçesi	1	Çiçek	1				
İlim kurumu	1	Sevgili	1				
Olgunlaşmış meyve	1	Çiçek bahçesi	1				
Belediye otobüsü	1	Devlet	1				
Survivor yarışması	1	Hamam	1				
Kitap	1	Metropol	1				

Tablo 4'te görüldüğü gibi erkekler tarafından en çok tekrar edilen metafor "ev ", kadın öğrenciler tarafından en çok tekrar edilen metafor ise "şehir"dir. Erkek öğrenciler üniversiteyi bir yaşam alanı olarak görmekte, kadın öğrenciler ise üniversiteyi daha çok farklı insanların, farklı kültürlerin bir araya geldiği küçük bir yerleşim yerine benzetmektedirler.

Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin olumsuz kategorideki metaforları cinsiyet değişkenine göre aşağıda Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına olumsuz kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkeni açısından analizi

ERKEK				KADIN			
<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f
Hapishane	7	Gereksiz duvar	1	Hapishane	4	Durgun su	bulanık 1
Akıl hastanesi	2	Uyku	1	Hipodrom	3	Avrupa birliği	1
Kahvehane	2	Teneke	1	Çöl	2	Mezarlık	1
Hipodrom	2	Lale devri	1	Akıl hastanesi	2	Bukalemun	1
Yıkılmış bina	1	Boş bina	1	Kaktüs	2	Amazon ormanı	1
İçi boş kutu	1	Tefecilik yapılan yer	1	Lise	1	Hayvanat bahçesi	1
Sirk	1	Hayvanat bahçesi	1	Problem	1	File	1
Hayat	1	Çocuk parkı	1	Facebook	1	Buzdolabı	1
Üçüncü ülkesi	1	Hayal kırıklığı	1	Ölü gelin	1	Lanetli ev	1
Banka	1	Odun	1	Boş alan	1	Ölü	1
Gül	1	Deve	1	Esir halk	1	Duvar	1
Mezarlık	1	Orman	1	Orman	1	Boş kutu	1
Televizyon	1	Yılan topluluğu	1	Kaos	1	Yalan rüzgarı	1
Karınca yuvası	1	Ot	1	Çay bahçesi	1	Karınca kolonisi	1
Ameliyat masası	1	Askeriye	1	Kurak tarla	1	Kuyu	1
Sahipsiz ahır	1	Kabus	1	Dağ başında kulübe	1	Çiftlik	1
Kervansaray	1	Ticarethane	1	Çift karakterli insan	1	Çalı topluluğu	1
Ağaç	1	İnsan altı varlıkların yaşam yeri	1	Karahindiba çiçeği	1	Labirent	1

Çöldeki vaha	1	Tren	1	Altın kafes	1	Dikenli gül	1
Köy kahvesi	1	Kadın	1	Kütük	1		
Davul	1	Arena	1				
Çiftlik	1	Meyhane	1				
Başka bir gezegen	1	Otogar	1				
Kurak tarla	1	Kurak toprak	1				
İnsan midesi	1	İşkence	1				
Hara	1	Ganyan bayii	1				
Kukla oynatıcısı	1	Boş nokta	1				
Ortaçağ Avrupa'sı	1	Kurtlar vadisi	1				
Mera	1	Kapalı kutu	1				
Bina	1	Facebook	1				

Tablo 5'te görüldüğü gibi "Hapishane" metaforu hem erkek hem de kadın öğrenciler tarafından en çok tekrar edilen olumsuz üniversite metaforudur. Öğrenciler üniversiteyi daha çok sınırları olan, yasakların ve otoritenin baskın olduğu olumsuz bir ortam olarak görmektedirler. Her iki öğrenci grubunun ilk sıralarda ifade ettiği olumsuz metaforların benzerliği dikkat çekicidir.

Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin olumlu kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkenine göre analizi aşağıda Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin olumlu kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkeni açısından analizi

	ERKEK				KADIN			
	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f
<u>Ağaç</u>	6	Koşu yolu	1	<u>Ağaç</u>	4	İlk adım	1	
<u>Şehir</u>	2	Figür	1	<u>Ağaç dalı</u>	2	Mimari yapı	1	
<u>Bitki</u>	2	Göl	1	<u>Ülke</u>	2	Bitki	1	
<u>Ev</u>	2	Geniş aile	1	<u>Gökkuşağı</u>	2	Araç	1	
Saatin akrebi	1	Binadaki daireler	1	<u>Çiçek</u>	2	Tarihi eser	1	
Ağaç dalı	1	Çam ağacı	1	Öğrenci evi	1	Mutfak	1	
Mağaza reyonu	1	Okyanustaki balık yuvası	1	Yaprak	1	Aile	1	

Bekleme koltuğu	1	Dernek	1	Ev	1	Spor reyonu	1
İnsan	1	Ateş	1	Ayna	1	Terapi merkezi	1
Ansiklopedi	1	Halı saha	1	Gen	1	Bitki kökü	1
Manav tezgahı	1	Asansör	1	Virüs	1	Şoför	1
Film senaryosu	1	Şifalı el	1	Eğlence merkezi	1	Çekirdek aile	1
Ağaç	1	Gül	1	İğde	1	Çay	1
Disko	1	Kütüphane	1	Bölge/il	1	Kanepo takımı	1
Şirketlerdeki bölümler	alt 1	Kardeşlik topluluğu	1	Hayata açılan kapı	1	Deniz	1
Başkent	1	Özel araç	1	Lokantalar sokağı	1	Kafeterya	1
Sporcu	1	Tohum	1	Meyve ağacı	1	İlaç	1
Küçük Türkiye	1	İlim yuvası	1	Gezegen	1	Bitki familyası	1
Mutlu bir yuva	1	Otobüs	1	Bilimsel araştırma merkezi	1	Morfin	1
Vazo	1	Ekmek teknesi	1	Yunan dönemi	1	Portakal	1
Orman	1	Küçük Emrah	1	Kütüphanenin bir bölümü	1	Bahçe	1
Kasaba	1	Pınar	1	Doğa	1	Sera	1
Deniz	1	Kanuni Süleyman Sultan	1	Eski kalın kitap	1	Almak istediğimiz malzeme	1
Nota	1	Organ	1	Yaşayan bir tarih	1	Meyve bahçesi	1
Otobüs koltuğu	1	At çiftliği	1	Orman	1	Özgürlükler ortamı	1
Poliklinik	1	Tezgah	1				
Ağaç fabrikası	1	Anadolu	1				
Saksı çiçeği	1	Meclis koltuğu	1				
Kitap türleri	1	Çocuk odası	1				
Parsel	1	Aile	1				
Arkadaş çevresi	1	Son durak	1				

Survivordaki grup	bir	1	Otel	1
Oda		1	Atölye	1
Monalisa		1	Toplantı salonu	1
Pantolon		1	Yaşam tarzı	1
Siyasi parti		1	Ayna	1

Tablo 6’da görüldüğü gibi erkek ve kadın öğrencilerin en çok tekrar ettiği olumlu fakülte metaforu “ağaç”tır. Öğrenciler fakültelerini bilgi kaynağı, besleyici, koruyucu, büyüyen, gelişen yönleriyle daha çok ağaca benzetmektedirler.

Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin olumsuz kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkeni göre analizi aşağıda Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin olumsuz kategorideki metaforlarının cinsiyet değişkeni açısından analizi

	ERKEK				KADIN			
	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	F	<u>Metafor</u>	f	<u>Metafor</u>	f
<u>Ahur</u>	5	Derebeylik	1	<u>Harabe</u>	4	Tahta parçası	1	
<u>Kümes</u>	4	Mum	1	<u>Hapishane</u>	4	Karınca yuvası	1	
<u>Hapishane</u>	4	Yarış pisti	1	<u>Kaktüs</u>	2	Yapraksız ağaç	1	
<u>Kırık dökük yer</u>	2	Bina	1	<u>Topkapı sarayı</u>	2	Hidrojen	1	
<u>Kurumuş ağaç</u>	2	Çöplük	1	<u>Hastane</u>	2	Beta House	1	
<u>Koğuş</u>	2	Alcatraz	1	Boş bardak	1	Aslan	1	
<u>Akıl hastanesinin bir bölümü</u>	2	Üvey evlat	1	Çarpışan arabalar	1	Ot	1	
<u>Mahrumiyet bölgesi</u>	2	Ticarethane	1	Ayna	1	Ders çalışma merkezi	1	
Gülün diken	1	Kölelik	1	Eli kolu olmayan insan	1	İki kapılı han	1	
Kadın	1	Ev	1	Kötü bir film	1	Kiralık daire	1	
Kitap	1	Vahşi bir hayvan	1	Koğuş	1	Akıl hastanesi	1	
Askerlik	1	İp	1	Üvey evlat	1	Depo	1	
Hücre	1	Mağara	1	Kahvehane	1	Denizin altındaki havuz	1	

Cehennem azabı	1	Hitler Almanya'sı	1	Ahır	1	Sınavlar koridoru	1
Godfather	1	Meyvesiz ağaç	1	Ormanın bölümü	bir	Akvaryum	1
Çiçek	1	Mide içindeki kimyasallar	1	Fabrika	1	İlahiyat fakültesi	1
Podyum	1	Pınar	1	Boş bina	1	Canlı bir varlık	1
Akıl hastanesi	1	Han odası	1	Bodrum	1	Dört duvar	1
At çiftliği	1	Eş bulma yeri	1	Boş kutu	1	Kumarhane	1
Yılan yuvası	1	Dikiş ipliği	1				
Bölük	1	Boş levha yazıcısı	1				
Vagon	1	Sevgili	1				
Tatil köyündeki aktivite	1	Ağlama duvarı	1				
Duvardaki tuğla	1	Bilgisayar	1				
Cami/kilise	1	Fidan	1				
Kabus	1	Hastane	1				
Kahvehane insanı	1	Sahipsiz insan	yoksul	1			
Kabak	1	Çayır	1				
<u>Furia</u>	1	Boş bina	1				

Tablo 7'de görüldüğü üzere erkekler fakültelerini daha çok "ahır"a, kadınlar ise "harabe"ye benzetmişlerdir. Katılımcılardan biri fakültesini ahıra benzetmesinin nedenini şöyle açıklamıştır:

"Öğrenciler hayvan yerine kondukları, hocalar kendilerini çoban sandıkları için fakültemiz ahıra benzer".

4. Üniversite Öğrencilerinin, Üniversite ve Fakülte Kavramlarına İlişkin Metaforlarının Öğrencisi Olduğu Fakülteye Göre Analizi

Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar araştırma evreninde yer alan fakülteye göre gruplandırılmış ve sırasıyla tablolaştırılmıştır.

Aşağıda Tablo 8'de üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin metaforları verilmiştir.

Tablo 8. Üniversite öğrencilerinin, üniversite kavramına ilişkin metaforlarının fakülte değişkenine göre gruplandırılması

Tıp Fakültesi	Ağaç, Akıl hastanesi , Arkadaş çevresi, Boş alan, Çiftlik, Davul, Esir halk, Facebook, Fatih Hilmioglu, Gençlik, Hapishane, Hayatın gerçek yüzü, Kadın, Köy kahvesi, Küçük köy, Lise, Lunapark, Mera, Neşter yarası, Okyanus, Ölü gelin, Problem, Saat, Sanayi tesisi, Sosyal varlık, Sözlük, Şehir, Tencere, Ülke, Vatan
Fen Edebiyat Fakültesi	Akıl hastanesi, Alışveriş merkezi, Ana kucağı, Banka, Bina, Başka bir gezegen, Boyalı saç, Cennet, Ceza evi, Çay bahçesi, Çöldeki vaha, Dağ başında kulübe, Ev, Gonca, Göz, Gül, Hamam, Hayat, Hayat okulu, Hipodrom, İçi boş kutu, İstanbul, Laboratuvar , Kaos, Kayısı ağacı, Kurak tarla, Meclis, Mezarlık, Nehir, Orman, Otobüs durağı, Sirk, Tarihi kahraman, Tarla, Üçüncü dünya ülkesi, Ülke, Yıkılmış bina, Yonca .
İ.İ.B. Fakültesi	Amazon ormanı, Avrupa birliği , Bebek, Bilgisayar, Bukalemun, Çöl, Dikenli gül, Durgun bulanık su, Fabrika, File, Gençlik, Hapishane, Hayat, Hayvanat bahçesi, İyi ve kötünün birlikte olduğu yer, Kaktüs, Karanfil, Kuş, Kültürel köy, Mezarlık, Orman, Papatya, Şirket, Televizyon, Ülke
Eğitim Fakültesi	Ağaç, Atölye, Bacasız fabrika, Bahçe, Buzdolabı, Çiçek, Çiçek bahçesi, Dünya, Evren, Fabrika, Hapishane, Hara, Hipodrom, Huzurevi, İlim yayma kurumu, İnsan midesi, Kafkas çorbası, Kitap , Kukla oynatıcısı, Küçük, Kütüphane, Lale devri sultanları, Lanetli ev, Metropol, Meşale, Meyve bahçesi, Okyanus, Olgunlaşmış meyve, Ortaçağ Avrupa'sı, Sevgili, Survivor yarışması, Şehir, Yeşil vadi, Yuva, Zaman makinesi .
Hukuk Fakültesi	Ağaç, Altın kafes, Ameliyat masası, Bahar, Basamak, Yaşayan bir hayvan, Çiçek, Çiçek bahçesi, Çift karakterli insan, Devlet, Ev, Hastane, İsmet İnönü , Karahindiba çiçeği, Karınca yuvası, Kervansaray, Kütüphane, Mikrofon, Orman, Sahipsiz ahır, Tarihi kahraman, Belediye otobüsü
G.S. ve Tasarım Fakültesi	Araba, Askeriye, Büyük aile, Çukur, Facebook, Hipodrom, Kahvehane, Mevsim, Yılan topluluğu, Ot, Ölü, Sosyal tesis, Tablo , Tatil köyü, Yaşam tarzı, Yeşil alan , Orman
Mühendislik Fakültesi	Gereksiz duvar, Kapalı kutu, Cezaevi, Orman, Çok katlı bina, Kurtlar vadisi, Çaydanlık, Kabus, Sera, Ticarethane, İnsan altı varlıkların yaşam yeri, Hücre, Oda, Duvar, Meclis, Tren, Kadın, Tatil köyü, Atölye, Hayvanat bahçesi, Hipodrom, Okyanus, Arena, Otel, Meyhane, İnşaat, Atölye , İstanbul
Eczacılık Fakültesi	Uyku, Hapishane, Su, Boş kutu, Bahar, Kahvehane, Teneke, Bahçe, Lale devri, Boş bina, Atatürk, Bitki , İçi boş dolma biber, Toprak, Tohum, Spor kompleksi, Apartman, Kurak toprak, Türkiye maketi, Otogar, TBMM, Yarım kitap, Yalan rüzgarı, Şehir, Değişim yeri
İlahiyat Fakültesi	Tabiat, İlçe, Hayvanat bahçesi, Orman, Tefecilik yapılan yer, Tohum, Laboratuvar, Küçük Türkiye, Kütüphane, Labirent, Kaktüs, Ağaç, Otobüs, Yolculuk, Kafeterya, Kuyu, Dünya, Papatya, Ayrı bir dünya, Çiftlik, İşkence, Ganyan bayii, Panayır, Cezaevi, Ev, Tabur, Hipodrom
Diş Hekimliği Fakültesi	Alışveriş merkezi, Çiçek bahçesi, Çocuk parkı, Boş nokta, Çöl, Demirci, Çalı topluluğu, Hayal kırıklığı, Odun, Merdiven, Deniz, Deve, Özerk cumhuriyet, Diş , Osmanlı devleti, Çınar ağacı, Karınca kolonisi

Aşağıda Tablo 9'da üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin metaforları fakültele göre gruplandırılarak verilmiştir.

Tablo 9. Üniversite öğrencilerinin, fakülte kavramına ilişkin metaforlarının fakülte değişkenine göre gruplandırılması

Tıp Fakültesi	Ahır, Harabe, Boş bardak, Öğrenci evi, Kümes, Saatin akrebi, Kadın, Ağaç dalı, Kitap, Askerlik, Çarpışan arabalar, Hücre , Cehennem azabı, Godfather, Kölelik, Şehir, Ayna, Bilgisayar, Eli kolu olmayan insan , Kötü bir film, Ağlama duvarı, Topkapı sarayı, Sevgili, Pantolon, Kümes, Ahır, Ev, Koğuş, Siyasi parti
Fen-Edebiyat Fakültesi	Üvey evlat, Gülün diken, Mağaza reyonu, Bekleme koltuğu, Mağara, Monalisa, Yaprak, Kahvehane, Cezaevi, Ağaç dalı, Kafeterya, Akıl hastanesinin bir bölümü, İnsan, İp, Mahrumiyet bölgesi, Vaşsi bir hayvan, Kurumuş ağaç, Bitki, Ansiklopedi, Ev, Ayna, Gen, Harabe, Ahır, Parsel, Arkadaş çevresi, Virüs, Son durak, Otel, Eğlence merkezi
İ.İ.B. Fakültesi	Bodrum, İğde, Boş kutu, Kaktüs, Şirketlerdeki alt bölümler, Bölge/il, Ev, Boş bina, Fabrika, Ormanın bir bölümü, Hayata açılan kapı, Disko, Ağaç, Tahta parçası, Karınca yuvası, Mimari yapı, Bitki, Araç, Kümes, Aile, Film senaryosu, Spor reyonu, Ahır, Tarihi eser, Koğuş, Manav tezgahı
Eğitim Fakültesi	Başkent, Sporcu, Hapishane, Lokantalar sokağı, Ağaç dalı, Gezegen, İlahiyat fakültesi, Bilimsel araştırma merkezi , Yunan dönemi, Ağaç, Küçük Türkiye, Mide içindeki kimyasallar, Mutlu bir yuva, Meyvesiz ağaç, Hitler Almanya'sı, Survivordaki bir grup, Kütüphanenin bir bölümü, Boş levha yazıcısı, Orman, Şehir, Kasaba, Ülke, Deniz, Vazo, Doğa, Yapraksız ağaç, Ev, Hidrojen, Atölye, Toplantı salonu, Beta House, Gökkuşağı, Terapi merkezi, Mutfak .
Hukuk Fakültesi	İlk adım, Ağaç, Kumarhane, Kitap türleri, Pınar, Saksı çiçeği, Yaşayan bir tarih, Han odası, Orman, Akvaryum, Bitki, Ağaç fabrikası, Eş bulma yeri, Dikiş ipliği, Poliklinik, Oda, Ahır, Otobüs koltuğu, Nota, Özgürlükler ortamı, Eski kalın kitap
G.S. Tasarım Fakültesi	ve Çiçek , Bölük, Podyum, Koşu yolu, Figür , Bitki kökü, Şoför, Akıl hastanesi, Kırık dökük yer, At çiftliği, Harabe, Göl, Yılan yuvası, Hapishane, Ot, Çekirdek aile, Yaşam tarzı
Mühendislik Fakültesi	Vagon, Tatil köyündeki aktivite, Ateş, Dernek, Aslan, Okyanustaki balık yuvası, Duvardaki tuğla, Cami/kilise, Çam ağacı, Binadaki daireler, Çay, Mum, Ağaç, Ticarethane, Bina, Organ, Kanepo takımı, Deniz, At çiftliği, Çöplük, Tezgah, Ülke, Anadolu, Alcatraz, Kafeterya
Eczacılık Fakültesi	Kabus, Kurumuş ağaç, Dört duvar, Ders çalışma merkezi, Sınavlar koridoru, Kahvehane insanı, Kabak, Ağaç, Furia, Boş bina, Çiçek, İlaç , Sahipsiz yoksul insan, Bitki familyası, Halı saha, Asansör, Şifalı el , Üvey evlat , Otobüs, Meclis koltuğu, Kiralık daire, Morfin, İki kapılı han
İlahiyat Fakültesi	Dökük bir bina, Çayır, Ahır, İlim yuvası , Ayna, Fidan, Ağaç, Portakal, Tohum, Özel araç, Kardeşlik topluluğu , Kütüphane, Gül, Depo, Ülke, Koğuş, Kümes, Aile, Çocuk odası, Gökkuşağı, Akıl hastanesi, Yarış pisti, Bahçe, Sera
Diş Hekimliği Fakültesi	Almak istediğimiz malzeme , Çiçek, Otobüs, Hastane , Meyve bahçesi, Meyve ağacı, Hapishane, Ekmek teknesi, Denizin altındaki havuz, Küçük Emrah, Mahrumiyet bölgesi, Pınar, Derebeylik, Kanuni Sultan Süleyman

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları düşünceleri metaforlar aracılığıyla belirlemeyi amaçlayan bu araştırma birkaç önemli bulgu ortaya koymuştur.

Bu bulgulardan ilki, katılımcıların 210 adet üniversiteye ilişkin metafor ve 202 adet fakülteye ilişkin metafor ürettikleridir.

Bir diğer bulgu; üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar incelendiğinde, büyük bir kısmının üniversite ve fakültelerinin olumlu yönlerine vurgu yapan metaforlar olduğudur. Bu durum üniversiteler adına olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Araştırmanın bir başka bulgusu, üniversiteye ilişkin metaforlar temalara ayrılıp incelendiğinde en çok yığılmanın değişme/gelişme yeri olarak üniversite ile benzerliklerin/farklılıkların bulunduğu yer olarak üniversite temalarında olduğudur. Öğrencilere göre üniversite kişiyi tüm yönleriyle geliştiren ve birçok kültürü bir arada barındıran bir kurumdur. Bunun yanı sıra en az metafor içeren temanın özgürlükleri sağlayan yer olarak üniversite temasının olması da dikkat çekicidir. Oysa ki üniversitelerin temel işlevlerinden bir tanesi öğrencilere özgür bir ortamda yaşama imkanı sunması olmalıdır. Üniversitenin olumsuz yönlerine vurgu yapan metaforlar incelendiğinde, öğrencilere göre üniversite kendilerine olumsuz duygular yaşatmaktadır. Bunun en belirgin göstergesi de “hapishane” metaforunun tüm metaforlar içinde en çok tekrarlanan metafor olmasıdır.

Üniversite ve fakülteye ilişkin ifade edilen olumlu metaforların yanında araştırmada, bakım ve gözetim yeri ve hapishane gibi metaforların dikkati çektiği görülmektedir. Üniversiteye ilişkin metaforlar arasında “hapishane” metaforunun belirgin bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin üniversite ortamından ve yaşamından memnun olmadıkları şeklinde değerlendirilebilir. Genel olarak benzer metaforlar Cerit (2006) tarafından yapılan ve, ilköğretim okullarında öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin okul kavramına ilişkin sahip oldukları algıların metaforlar aracılığıyla belirlenmeye çalışıldığı araştırmada da ortaya çıkmıştır.. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, okulun “bilgi ve aydınlanma yeri”, “büyüme ve olgunlaşma yeri”, “değişme ve ilerleme yeri”, “aile” ve “takım” olduğunu vurgulayan metaforlar bütün katılımcılar tarafından kabul görmüştür.

“Bir okulun yapılması, bir hapishanenin kapanması demektir.” Diyen V. Hugo yanılmış mıdır? Günümüzün okulları öğrencileri hapishanelerden uzaklaştırmak yerine kendileri başka bir tür hapishane işlevi mi görmektedir? Okulun öğrencilerin yaşamındaki yeri nedir? Sorular çoğaltılabilir ancak, soruların ortak noktası okulları ve okullarda olup bitenleri tartışmak, eğitim sistemine ve okula eleştirel bir gözle bakabilmek gerektiğidir.

Üniversiteler, gerçekleri arayan, bilim üreten ve onu yayan kurumlardır ve tarihi olarak, gerçekleri ortaya koymak, bilimi geliştirmek ve yaymak işleviyle ortaya çıkmıştır (Timur, 2000: 13). Hapishane olarak algılanan bir ortamda gerçeklerin ne denli ortaya konabileceği tartışmalıdır. Üniversiteler, aklın ve bilimin egemen olduğu ve bunun için temel koşulun özgürlük olduğu kurumlardır. Özgürlük olmaksızın aklın egemenliğinden söz etmek olanaksızdır ve özgür olmayan aklın gerçek anlamda bilim üretmesi olanaklı değildir. Üniversiteler bir ülkenin kalkınmasında ve gelişmesinde etkili olan temel kurumlardır. Üniversite, ülkenin gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek, evrensel boyutta yaşam düzeyinin gelişimine ve aydınlanmaya katkı sağlamak üzere işlev yüklenir. Bu işlevlerini yerine getirirken akıl, bilim ve eleştiri üniversitenin kullandığı en önemli araçlarıdır. Bu açıdan, üniversite öğrencilerinin üniversiteyi öncelikle özgürlükleri sağlayan bir yer olarak görmemeleri düşündürücüdür.

Toplumsal kalkınmaya etkileri büyük olan üniversitelerin temel işlevleri; araştırma yapmak, bilim üretmek ve yaymak, üst düzeyde mesleki eğitim sağlamak, kültür aktarmak ve bilim adamlarını yetiştirmek olarak özetlenebilir (Gasset, 1998: 43). Üniversite bu işlevlerini ancak öğretim elemanı, öğrencisi ve diğer çalışanları ile birlikte bilimsel, özerk ve demokratik bir ortamda gerçekleştirebilir.

Giroux'a(2007, 2008) göre, okullar, adil bir toplumda bireylerin ve grupların özgürleşmesini desteklemeli, farklılıkları ve çeşitlilikleri kapsayan demokrasilerin gelişmesine katkı yapmalı, bireysel ve ortaklaşa özerkliklerin gelişmesini desteklemeli ve yeniden üretim yerine kültürel üretim ve dönüşüm sağlayan alanlar olmalıdır. Okullar, egemen azınlık ya da ideolojiye yani seçkinlere hizmet veren bir araç olma yerine, farklılığı ve çeşitliliği zenginlik olarak görmeli ve buna uygun bir demokrasi anlayışı geliştirmelidir. Bu anlamda üniversitelerde özgürlük ortamı üretmenin ön koşulu gibidir.

Üniversiteler gerçek anlamda birer demokratik ortam olmalıdır ve öğrencilerine öncelikle "eleştirel düşünme" ve "eleştirel okur yazarlık" gibi özellikleri kazandırmaya çalışmalıdır. Eleştirel düşünen bireyler eğitim programlarının içeriğinin nasıl olması gerektiğini de sorgular. Demokrasi insanların bilgiye dayalı rızasını içerdiğinden demokratik bir eğitim programı çok çeşitli bilgilere erişimi ve farklı düşüncelere sahip kişilerinin görüşlerinin duyulmasını sağlama hakkını vurgular. Demokratik bir eğitim programı, yaşanan sorunların araştırılmasına ve çözümler düşünülmesine ve bu çözümler doğrultusunda hareket edilmesine yönelik fırsatlar barındırır. Bu nedenle böyle bir eğitim programı, çatışma, yerel toplumumuzun geleceği, adalet, çevre politikaları gibi toplumun genelinde bulunan problem ve konu çeşitleri etrafında düzenlenmiş öğrenme yaşantılarını içermektedir. Bu tür bir eğitim programına inanan ve uygulamaya çalışan eleştirel yöneticiler, bilginin sosyal olarak yapılandırıldığını, belli değerleri, ilgileri ve önyargıları olan insanlar tarafından üretilip yayıldığını bilmektedirler. Demokratik bir eğitim programında gençler, toplumlarının "eleştirel okurları" olmayı öğrenirler. Bazı bilgilerle veya görüşlerle karşılaştıklarında "Bunu kim söyledi?", "Bunu neden söylediler?", "Buna neden inanmamız gerekiyor" ve "Buna inanır ve bunun doğrultusunda hareket edersek bundan kimin çıkarı olacak?" gibi sorular sormaya cesaretlendirilirler (Apple ve Beane, 2011: 45-49). Bir okul olarak üniversite bu işlevleri yüklenip yerine getirdiğinde, öğrencilerin üniversiteye ilişkin algılarının olumlu anlamda değişeceği kaçınılmazdır.

Bir başka bulgu, genel anlamıyla öğrencilerin fakültelerine de olumlu açıdan yaklaşmış olmalarıdır. Yine öğrenciler en çok fakülteyi benzerliklerin ve farklılıkların bulunduğu yer olarak görmektedirler. Üniversiteyle aynı şekilde öğrencilerin fakültelerine ilişkin ürettiği metaforların çoğunluğu olumsuz duygular yaşatan yer teması altında toplanmaktadır. Özgürlükleri sağlayan yer olarak fakülte teması altında ifade edilebilecek sadece iki metafor üretilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin, üniversiteye ilişkin olumlu metaforları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde; erkekler tarafından en çok tekrar edilen metafor "ev ", kadın öğrenciler tarafından en çok tekrar edilen metafor ise "şehir" dir. Erkek öğrenciler üniversiteyi bir yaşam alanı olarak görmekte, kadın öğrenciler ise üniversiteyi daha çok farklı insanların, farklı kültürlerin bir araya geldiği küçük bir yerleşim yerine benzetmektedirler. Bu metaforlar, öğrencilerin üniversitelerini sahiplendikleri ve değerli buldukları şeklinde yorumlanabilir.

Cinsiyet değişkeni açısından olumsuz metaforlara bakıldığında; erkekler fakültelerini daha çok "ahır"a, kadınlar ise "harabe"ye benzetmişlerdir. Öğrenciler üniversitede kendilerinin hayvan yerine konulduklarını ifade ederek, hocaları da çobana benzetmektedir. Bu durum, sorunlu bir öğretim elemanı-öğrenci ilişkisini çağrıştırmaktadır. "Ahır" metaforu erkek öğrencilerin değerlendirmelerinin daha acımasız yaptıkları şeklinde değerlendirilebilir. Diğer yandan kadın öğrenciler, "harabe" metaforu ile üniversiteye ilişkin hayal kırıklıklarını ifade etmek istemiş olabilirler.

Öneriler:

Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakültelerine ilişkin bir çok olumlu ve olumsuz metafor ürettikleri görülmektedir. Olumlu olan metaforlar temalar altında gruplandırıldığında “özgürlükleri sağlayan yer olarak üniversite-fakülte” teması altında oldukça sınırlı sayıda metaforun olduğu görülmektedir. Bu sonuç üniversitenin doğası ile çelişen bir durumdur. Üniversitenin özgür aklın, dolayısıyla özgür bilimin egemen olması gereken bir yer olduğu dikkate alındığında bu sonuç üzerinde üniversitenin tüm bileşenlerinin ve üniversiteleri yönetenlerin düşünmesi ve gerekli önlemleri alması gerekmektedir. Bu önlemlerin başında, üniversitelerin özgürlüğün olduğu demokratik bir ortama kavuşturulması, öğrencilerin fikirlerini ifade edebilecekleri çeşitli sosyal etkinliklerin yaygınlaştırılması ve öğretim elemanı ve öğrenci ilişkilerinin geliştirileceği çalışmalar gelmektedir. Bunu öğretimin içeriğinin ve yöntemlerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin özeğe alınması da eklenebilir.

Bu araştırma Türkiye evreninden alınacak uygun bir örneklem ile yapılarak üniversiteler karşılaştırılabilir.

Bu araştırma üniversite öğrencileri ile yürütülmüştür. Öğretim elemanlarının üniversite ve öğrencilerle ilgili metaforları araştırılabilir.

Öğrenci ve öğretim elemanlarının çeşitli konulardaki görüşleri metaforlar üzerinden karşılaştırılarak araştırılabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin üniversite ve okula ilişkin metaforlarının onların yaşadıklarını mı yoksa dilediklerini mi ifade ettiği net değildir. Bu nedenle, öğrencilerin yaşadıkları ve hayallerindeki üniversite ve fakülteyi metaforlar aracılığıyla araştırmaya dönük çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARSLAN M. Metin ve BAYRAKÇI Mustafa (2006). “Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi”, *Milli Eğitim Dergisi*, S. 171, s. 100-108.
- APPLE W. Michael ve BEANE A. James (2011). *Demokratik Okullar Güçlü Eğitimden Dersler*, Ankara: Dipnot Yayınları.
- AYDOĞDU, Elif (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- BAKIRCIOĞLU, Rasim (2012). *Ansiklopedik Eğitim ve Psikoloji Sözlüğü*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- CARTER, Susan ve PITCHER, Rod (2010). “Extended Metaphors for Pedagogy: Using Sameness and Difference”, *Teaching in Higher Education*, C. 15, S. 5, s. 578-589.
- CERİT, Yusuf (2006). “Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Okul Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice)*, C. 6, S. 3, s. 669-699.
- CERİT, Yusuf (2008). “Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, C. 6, S. 4, s. 693-712.
- ÇAVDAR, O. Ayhan. (1996). *Nasıl Bir Üniversite Mezunu İstiyoruz?*, Ankara: TÜBA, Bilimsel Toplantı Serileri 5.
- ÇELİKTEN, Mustafa (2006). “Kültür ve Öğretmen Metaforları”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 21, S. 2, s. 269-283.

- DÖNMEZ, Özlem. (2008). **Türk Eğitim Sisteminde Kullanılan Yönetici Metaforları (Kayseri İli Örneği)**, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- FITZGERALD, Thomas K. (1997). "Understanding Diversity in the Workplace: Cultural Metaphors of Identity", **Business Horizons**, C. 40, S. 4, s. 66-70.
- GASSET, Jose Ortega (1998). **Üniversitenin Misyonu**, İstanbul: YK Yayınları.
- GİRMEN, Pınar. (2007). **İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumu**, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Eskişehir.
- GİROUX, Henry A.(2007). **Eleştirel Pedagoji Ve Noeliberalizm**, (Çev.: Barış Baysal), İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- GİROUX, Henry A.(2008). **Eleştirel Pedagojinin Vaadi**, (Çev.: Umre Deniz Tuna), İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- GÖKÇE, Birsen (1990). **Türkiye Koşullarında Yeni Bir Üniversite Nasıl Kurulmalıdır? Yüksek Öğretimde Sorunlar ve Çözümler**, İstanbul: Cem Yayınevi.
- JAMES, Patricia (2002). "Ideas in Practice: Fostering Metaphoric Thinking", **Journal of Developmental Education**, C. 25, S. 3, s. 26-33
- LAKOFF, George, JOHSON, Mark (2011). **Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil**, (Çev.: Gökhan Yavuz Demir), İstanbul: Paradigma Yayınları.
- LEVİNE, Phoebe M. (2005). "Metaphors and Images of Classrooms", **Kappa Delta Pi Record**, C. 41, S. 4, s. 172-175.
- SABAN, Ahmet (2004). "Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının 'Öğretmen' Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar", **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, C. 2, S. 2, s. 131-155.
- SABAN, Ahmet (2009). "Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler", **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, C. 7, S. 2, s. 281-326.
- THOMAS, Lynn ve BEAUCHAMP, Catherine (2011). "Understanding New Teachers' Professional Identities Through Metaphor", **Teaching and Teacher Education**, C. 27, s. 762-769.
- TİMUR, Taner (2000). **Toplumsal Değişme ve Üniversiteler**, Ankara: İmge Kitabevi.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2008). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- ZHAO, Hongqin, COOMBS, Steven ve ZHOU, Xing (2010). "Developing Professional Knowledge About Teachers Through Metaphors Research: Facilitating A Process of Change", **Teacher Development**, C. 14, S. 3, s. 381-395.

Metaphors That University Students Generate About the University and Faculty Concepts (Case Study at the University of Inonu)

Hasan Demirtaşⁱⁱⁱ, Duygu Çoban^{iv}

Extended Abstract: Metaphors serve to express what is wanted to be uttered in a more stressed way with fewer words. In other words, it is possible to achieve the chance of uttering a complex and powerful description with fewer words by the help of metaphors.

According to Altun, “metaphor” (figurative expression) makes the expression more vivid, more attracting and more exciting. (Yıldırım & Şimşek, 2008)

In national and international education literature the studies focusing on the metaphors are quite common. For example, İnbar, collected 7042 metaphors about the terms of student, teacher, principal and school concepts in a study that he realized with 254 educators and 409 students.

Cerit (2006), examined the perceptions that elementary school students, teachers and managers own about school conceptions via metaphors. The metaphors about school that takes place in data gathering device of the study are as follow; place of care and supervision, place of knowledge and enlightenment, place of change and development, place of growth and maturity, place of discipline and authority, chaotic environment, fun place, workplace, prison, factory, family, theatre, shelter, court, shopping mall, nice and beautiful place, team and band.

The main purpose of this study was to examine the thoughts of college students about concepts of university and faculty through metaphors they produced. It was also aimed to compare the metaphors of the students about these two concepts by gender and the faculty.

At this overall objective, answers of following questions are sought.

1. What are the metaphors of university students about the university concept and their reasons?
2. What are the metaphors of university students about the faculty concept and their reasons?
3. What are the metaphors of university students about the university and faculty concepts and their reasons according to their gender?
4. What are the metaphors of university students about the university and faculty concepts and their reasons according to the faculty in which they studied?

This study is a qualitative research and the data was collected by the forms including open-ended questions. Content analysis was applied on the data obtained.

The universe of the study constitutes from all the students studying at the all faculties of İnönü University during the academic year 2010-2011. The sample of study is determined by easily reachable state sampling technique based on purposive sampling method (Yıldırım & Şimşek, 2008). The forms that were prepared in order to collect data were applied by the researchers at canteens and cafeterias where students stopped by extensively.

The research data was collected through the forms that was prepared for students and in whose first section their gender and faculties they studied were indicated and in whose second section the metaphors and their reasons about the concepts of university and faculty took place (for example: If you were asked to liken your university to a live or in animate entity, an object, a

ⁱⁱⁱ Doç.Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü hasan.demirtas@inonu.edu.tr

^{iv} Arş.Gör., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü duygu.coban@inonu.edu.tr

historical personality, a plant or anything, what analogies would you use? Can you explain your reasons?).

At the first stage of analysis of data, the information on the form was transferred to the computer. Metaphors collected from all participants were lined up with their descriptions and frequency analysis was applied. Then, metaphors were divided into two categories “positive” “negative” and grouped into various themes.

University metaphors which take part in positive metaphor category include nine themes as follow; university as a storage for information, university as a preventive/reassuring place, university as a changing/developing place, university as a social/fun place, university as a living space, university as a place providing freedom, university as a production centre, university as a place combining similarities and differences, university as a place of happiness.

Metaphors which take part in negative metaphor category are ranged in five themes as follow; university as a place including negative feelings, university as a non-democratic place, university as a place having borders/ indoor place, university as a unnecessary/ordinary place, university as a place directed by authority. Faculty metaphors are grouped into the same themes with university metaphors.

This research that is aimed to determine the metaphors of university students about the concepts of university and faculty revealed several significant findings. The first finding is that participants produced 210 metaphors about university and 202 metaphors about faculty. Another finding is that most of the metaphors are the ones having emphasis on the positive aspects of university and faculty when the metaphors which students have about university and faculty are examined.

The other finding of study is that the highest frequency occurs on the theme of university as a changing/developing place and university as a place combining similarities and differences when the metaphors about university are divided into themes and examined. In addition, it is also noteworthy that the theme that involves the fewest metaphors is the one, university as a place providing freedom.

Key Words: Student, University, Faculty, Metaphor

